

BONA PAU

Núm. 466 Any XXXIX

MONTUÏRI

DESEMBRE 1991

La brusca no va restar públic a la fira, que va inaugurar el President Cañellas

Digna celebració de la Patrona dels músics

El futur arquitectònic des del punt de vista de l'arquitecte Company

La discoteca "Ics" obre il·lusions i esperances a la joventut montuïrera

L'equip de futbol juvenil, imbatut

El Consell Parroquial de Pastoral, renovat

Obrim una nova secció dedicada al camp

Pel gener, Bona Pau complirà 40 anys

Aspecte que oferia la Plaça (en primer terme) i el parat simulacre (allà enfora) a les 12'30 del dia de la fira

La vida quotidiana a Montuiri en el segle XVIII

EMBARÀS REIAL

Rogatives per a un feliç part de la Princesa d'Astúries

L'any 1775 regnava a Espanya el rei Carles III anomenat "El Polític" o també "El batle de Madrid" per les reformes i millores que durant el seu regnat va sofrir la capital de l'estat.

El text que ve a continuació reflexa les rogatives que es feien a tots els pobles perquè la resolució d'un embaràs de la reina fos la millor possible:

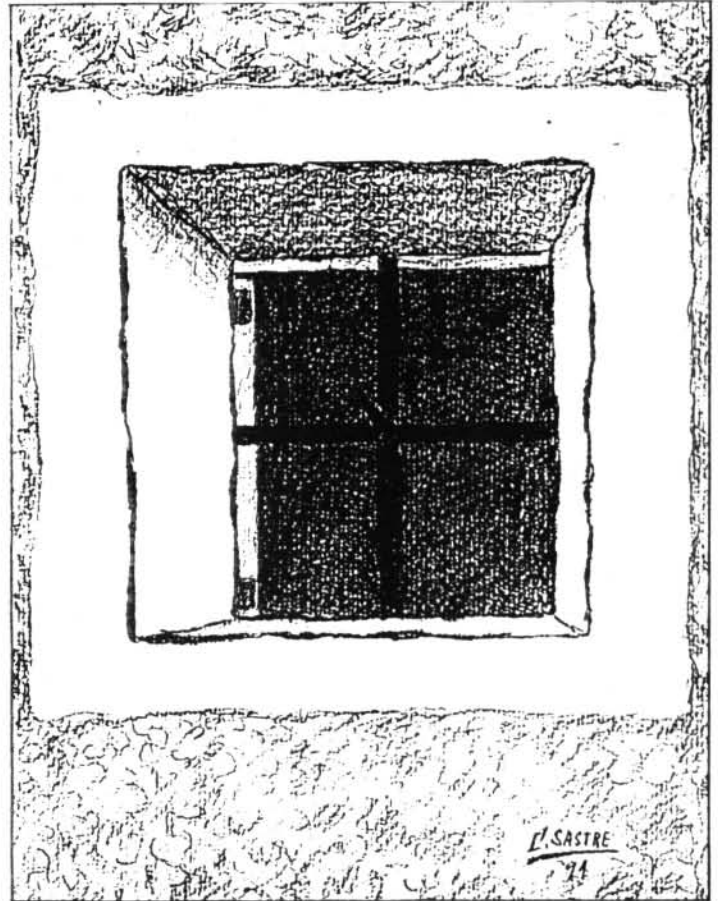
"Senyores bayles y regidores de la Ciudad de Alcúdia y villas forenses, el Rey nuestro señor, Dios le guarde, con su real cédula de 30 de marzo próximo se ha servido provenir al Real Acuerdo se hagan rogativas públicas y generales implorando a la Divina Majestad la continuación de sus soberanas piedades y que se conceda un feliz parto a la serenísima Señora Princesa de Asturias, su muy cara y amada nuera, próxima a entrar en los 9 meses de su preñado y habiéndose tenido presente en el acuerdo extraordinario de este día entre otras cosas ha mandado se despache carta orden circular para que cada una de Vs. Ms. en el distrito de su respectiva jurisdicción dispongase hagan rogativas públicas y generales suplicando a su divina majestad conceda un feliz parto a la expresada serenísima señora Princesa de Asturias lo que de orden del real acuerdo participo a V.M. para que con la más posible brevedad dispongan su puntual y debido cumplimiento y de quedar enterado para su pronta ejecución me dara cada uno de V. Ms. el correspondiente aviso con respuesta formal a continuación de esta orden para ponerlo en su superior noticia. Al ministro veredero no se le ha pagado salario alguno.

*Palma, 19 Abril de 1775.
Onofre Gomila, notario secretario*

NUTRICIÓ INFANTIL

Fins fa relativament pocs anys, l'alimentació dels nounats podia generar problemes. El més corrent era el que la mare no pogués alimentar ella mateixa el seu fill. Aquest fet es solucionava

Segons es deprèn, en el segle XVIII ni les condicions higièniques de les cases ni la nutrició infantil eren les més adequades per al correcte creixement dels nins. Aquest finestró, que avui encara es conserva en el carrer de Bellavista, és una mostra de tan poc orejat com devien estar els edificis.
(Dibuix de Catalina Sastre)

amb el lloguer d'una dona que fos apta per donar el pit a l'infant; eren les anomenades "dides". En el següent document ve exposada la necessitat d'un senyor de Palma de disposar d'una dida per a una petita minyona.

"Palma, 20 octubre 1773.

Señor Bayle, estimaré que con la mayor brevedad y exactitud practique la diligencia para ver si alguna mujer viuda de honrada familia y buenas costumbres que quiera entrar por dida en mi casa de una niña recién nacida y que dicha mujer tenga la lecha fresca y que se le daran 35 l. cada mes y se le satisfará el viaje. Espero V.m. hará al instante y me avisará sin perdida de lo que quedará muy reconocido.

Dn. Felipe Miralles".

CONDUCTA FAMILIAR

Les persones que no tenien un comportament correcte amb la seva família tenien un càstig bastant accentuat al segle XVIII. Vegem-ne un exemple amb aquesta carta dirigida per la Reial Au-

diència al batle de Montuiri:

"Ponga V.m. en la cárcel a Nicolás Fiol y manteniéndolo en ella por el término de ocho dias, después de cumplidos le sacará y apreciará que en lo sucesivo cuide mejor el manejo de su casa y educación de sus hijos, pena de ser aplicado para cuatro años al real servicio. Y V.m. invigile sobre la conducta el referido Fiol y a la menor contravención dará cuenta a la Real Audiencia de cuya orden se lo prevengo en conformidad del real auto proveido el día de ayer. Y en el recibo de esta como de su cumplimiento dará aviso a la misma Real Audiencia.

Dios guarde a V.m. muchos años.

22 de septiembre de 1776"

Existeix un afegit posterior redactat pel secretari de l'Ajuntament, que diu el següent:

"Notificada al dicho Nicolás Fiol por mi el Escrivano Real hoy a los 12 de octubre de 1776 de que fueron testimonios Gerónimo Marimón y Gabriel Jaume".

Guillem Mas Miralles

Per un món més humà

No cal fer molts d'esforços per demostrar que la societat en la qual vivim és materialista, poc solidària i altament competitiva. Cadascú va a lo seu i fot qui fot.

El que més preocupa és veure com aquests elements de la poca solidaritat i la competitivitat, van calant dins l'ambient d'una manera descarada i profunda, fins al punt que han adquirit carta de ciutadania.

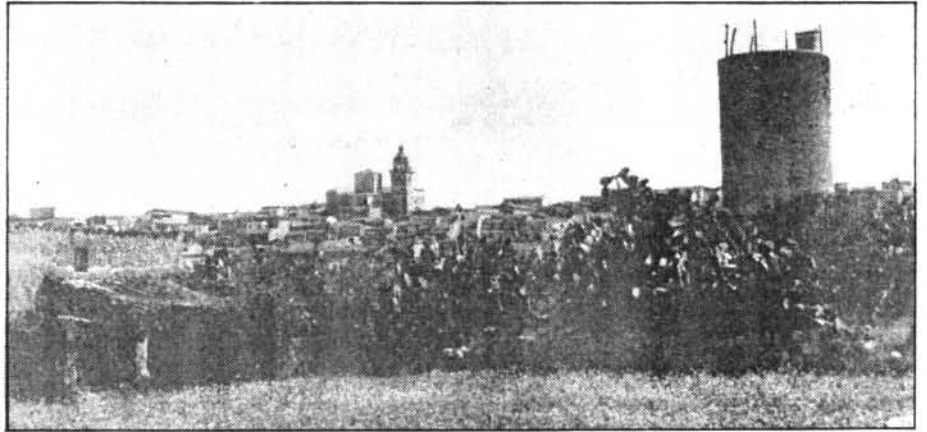
Avui es veu normal que en l'esport, per exemple, es lluiti per aconseguir el triomf, encara que sigui a força d'humiliar l'adversari. I ja que estam en el terreny esportiu ens podem fixar com, en el futbol, moltes jugades no acaben en gol per l'afany de protagonisme, per les ganes de figurar o fer el joc en solitari.

L'esport podria ser més educatiu si se cultivassin els valors dels bons modals, del compartir les jugades, del saber perdre, de fer un joc vistós i eficaç, que una cosa no lleva l'altra...

El que passa en el món de l'esport és, per desgràcia, un reflex del que succeeix dins la vida de cada dia, una vida que hem acabat per fer-la impossible amb l'excusa que els mals que afecten la nostra societat d'avui (materialisme, consumisme, competitivitat) no tenen remei ni alternativa. I ens ho arribam a creure.

Curiosament, però, cada any hi ha com un intent, un acte de bona voluntat, de canviar aquesta manera de viure tan agoista. A partir de mitjan mes de desembre comencen a aflorar sentiments de solidaritat, germanor, pau, felicitat. Potser m'he passat escrivint **sentiments**, tal vegada hauria d'haver posat **paraules**, perquè sovint no anam més enllà de les paraules.

El que és cert és que quan s'acosta Nadal pareix que a tothom se li reblaneix el cor i es vol viure en forma d'esprint allò que s'hauria d'anar realitzant de ma-

BONA PAU 40 anys

El proper gener es compliran els 40 anys d'aquell dia que **Bona Pau** va comparèixer per primera vegada a la llar dels montuïrers. Una publicació que va néixer tan petita que avui encara tothom la recorda i molts l'anomenen com a "fulla de la **Bona Pau**", perquè efectivament sols era un full.

Qualcú ha considerat com un miracle el que la nostra revista s'hagi sotengut ininterrompudament per espai de 40 anys. És ver que el primer any sols sortiren tres números i que el segon n'aparegueren únicament set. Però ja des del gener de 1954 cada anys han sortit normalment els dotze exemplars corresponents a cada mes de l'any, tal i com estam compromesos.

Per això, en el present aniversari —com ja hem anat celebrant amb motiu d'altres esdeveniments sobresortints en el transcurs dels anys— volem fer festa, i ja des d'ara convidam tots els qui estimen **Bona Pau**.

Hem decidit que aquesta celebració tenguí dos aspectes. Per una part el número corresponent al pròxim mes de gener serà extraordinari, tant en presentació com en contingut. I per altra, el darrer diumenge del mateix mes —que serà dia 26— tot i per coincidir amb el que fa 40 anys va sortir el número 1, la festa serà a l'església, a la casa de la vila i a un restaurant. Així ho tenim projectat i a aquests actes convidam tots els qui aprecien **Bona Pau**, aquesta publicació que de cada dia ha d'esser més "montuïrera, com es Graons i es Fossar", com va preveure i escrigué un dia en Pere Capellà en aquestes pàgines.

Per tot això esperam i desitjam que aquest 40è. aniversari sigui presagi d'un altre molt més important i suggeridor, com en el seu dia serà el de les noces d'or. Però... encara manquen deu anys... Celebrem ara aquest.

Onofre Arbona

nera continuada durant tot l'any.

Que el Nadal d'enguany ens serveixi per tirar p'en terra murs, bardisses o fronteres que adesiara ens separen i ens ajudi a construir, amb les obres de cada dia, una

relació més fraternal, comunitària i gratuïta. Si ho aconseguim, guanyarem més que amb totes les olimpíades del 92, que ja treuen el nas.

Andreu Genovart

Atenció al camp

Si, per una part, el nostres camps requereixen una dedicació especial mitjançant la qual es pot millorar el seu rendiment, per l'altra, avui més que mai, es fa necessari estar al dia de tota la normativa oficial que es promulgui, a fi que aquelles persones que conren finques o terrenys rústics o crien bestiar, sàpiguen tot quant es legisli o es publiqui referent a les terres, productes del camp, bestiar,

ajudes, turisme rural, agroturisme, serveis, iniciatives... i de totes aquelles subvencions que dissortadament qualche vegada s'han perdut, sols per no demanar-les o ignorar-les.

És per tot això que a partir d'ara *Bona Pau* comptarà amb la col·laboració d'una persona ficada dins aquest món, relacionada amb la Conselleria d'Agricultura i Pesca, la qual, en el seu moment, tindrà els nostres lectors

al corrent del que sobre aquest tema vagi sortint. Ens referim a Gaspar Socias Mora "Vermell". La seva pretensió, el seu objectiu primordial és el d'ajudar el pagès, però "no donant-li peix, sinó ensenyant-li les pesqueres o els bons sementers".

En Gaspar és el cap del negociat de Joventuts rurals de la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear.

La Redacció

Notícies del camp

* A l'acabament del passat novembre estava a punt de sortir un decret autonòmic sobre ajuda a la millora d'eficàcia de les estructures agràries.

* Sobre el nombre de les línies d'ajudes al sector agrari, cal informar-se detingudament.

* Ajuda a la retirada de terra de la producció de conreus herbacis. Es pot demanar en els mesos de gener i febrer de cada any.

* També es pot sol·licitar ajuda per

al cessament anticipat de l'activitat agrària. Es pot demanar tot l'any.

* Igualment durant tot l'any està obert el plaç per demanar ajuda per a l'adquisició de maquinària i altres mitjans de producció en règim cooperatiu. Han d'esser, però, un mínim de tres persones.

* Durant els mesos de maig, juny i juliol es pot demanar prima per abandonament definitiu del cultiu de la vinya.

* Estava previst que a la fi del passat novembre començàs el termini per poder sol·licitar prima en benefici

dels productors d'oví i/o caprí.

* La prima especial en benefici dels productors de carn de boví es pot demanar tot l'any.

* Igualment es pot sol·licitar prima per al manteniment de vaques de cria durant el període del 15 de desembre al 31 de gener.

* Cal saber que el terme municipal de Montuïri pertany, a efectes de tramitació i per demanar més informació, a l'Agència Comarcal de Campos.- Plaça Major, 5 - Telèfon 65 03 32.

Gaspar Socias

FIAT MOTOR
ES PLA FIAT

FELIÇ NADAL
I
MOLTS D'ANYS

RAFEL ROSSELLÓ NICOLAU

C/ Emili Pou, 36

Tif. 64 65 75

Montuïri

ELS CREUERS

Rebutjada la proposta sobre una reforma

Travessar els creuers sempre és un risc, però el de la carretera de Porreres encara s'agreuja degut a la mala senyalització. Fet denunciat per molts de conductors i del que recentment el grup parlamentari PSM ha detectat davant el Parlament de Balears en aquests termes:

"La intersecció de la carretera Palma-Manacor amb la de Porreres-Montuïri des de sempre ha estat un punt negre de la circulació. Hi ha un fet, però, que des de la darrera reforma ha agreujat la situació: els vehicles que circulen en direcció Palma-Manacor no poden girar a l'esquerra per accedir a la carretera Porreres-Montuïri, direcció Montuïri, perquè existeix una línia contínua que ho impedeix".

"Els vehicles, especialment camions i autocars, que volen fer aquesta maniobra es veuen obligats a desviar-se cap a Porreres, seguidament girar a l'esquerra i entrar al parc del restaurant i tornar a entrar a la carretera de Porreres per tal de creuar la carretera Palma-Manacor".

"No cal dir que el perill s'agreuja quan el conductor no coneix aquesta situació i provoca situacions de perill en efectuar maniobres confuses".

Aquest és el motiu pel qual dit grup parlamentari del PSM instà el Govern de la Comunitat Autònoma a solucionar l'accés a Montuïri des de la carretera

L'estímul a l'estalvi, avui

Fa alguns anys, una important firma especialitzada en sondeigs d'opinió va estudiar un grup representatiu de persones a fi d'esbrinar els seus hàbits i objectius de l'estalvi.

Un dels descobriments més significatius fou que no existeix pràcticament ningú que no cregui en la importància de l'estalvi. L'estudi va revelar també que la gent desitja estalviar tant com pugui, encara que també aspira a gaudir plenament de les afalagadures de la vida, però ignora la quantitat que ha de destinar a les necessitats presents i quant a les de futur. Sovint aquestes dues tendències oposades estan en conflicte, motiu pel qual, la gent, a la pràctica, es decideix pel terme mitjà, procurant estalviar tant com pot sense privar-se de les diàries satisfaccions de la vida.

L'estudi en qüestió va posar de manifest que el principal objectiu de l'estalvi és el de constituir un fons per emergències, per poder valer-se d'ell en cas d'un llarg perí-

Palma-Manacor en la intersecció amb la carretera Porreres-Montuïri. No obstant, el Govern manifestà que no hi ha motius suficients per canviar la senyalització, rebutjant així aquesta proposta.

ode de malaltia o de col·locació. Tota vegada que no és possible preveure el moment en què es presentarà qualsevol d'aquestes calamitats, el fons per emergències pot destinar-se aleshores a altres finalitats específiques de cara al futur.

Els qui estalvien per estar prevenguts contra possibles malalties o despeses mèdiques, experimenten una sensació de seguretat, ja que se senten capaços de poder enfrontar-se a aquestes obligacions evitant així la inseguretat que neix de la insolvència i el menyscabament del seu crèdit personal. No hi ha dubte que qui estalvia amb la finalitat d'establir un negoci o per preveure una emergència o per cancel·lar una hipoteca, ho fa mogut per un anhel de seguretat. Amb l'estalvi se cerca també proporcionar algunes satisfaccions presents, tals com comprar un cotxe del darrer model, vestir bé, prendre's unes vacances o donar-se certs luxes que evidentment ajuden a donar cert realç personal, sense que s'hagi de considerar com un malgastament, ni molt manco. Però en cap cas se'ls ha de contemplar com elements constitutius d'un programa de seguretat.

Remès per Antoni Gomila

MODELMON

DINS LA
NOSTRA
COMARCA

FELIÇ
NADAL

MOLTS
D'ANYS!

MOBILIARI - ART - DECORACIÓ

Carretera Palma - Manacor, Quilòmetre 22'700 - Tels. 12.50.34 - 12.50.69 - 12.51.26
FINCA CABRERA CASAL D'ALGAIDA 07310 ALGAIDA (MALLORCA)

La Patrona dels músics

LA CELEBRACIÓ DE LA FESTA SUPOSA EL RECONeixEMENT DE LA LABOR DE LA BANDA I DE LA CORAL

FESTA DE SANTA CECÍLIA

Tal com estava anunciat, es va dur a terme el programa d'actes que anualment organitza el Patronat de Música en honor a Santa Cecília.

El concert líric

Dia 16 de novembre se celebrà el concert líric sota el patrocini de l'Ajuntament i el Consell Insular. Resultà extraordinari per als amants de la música. Sota la ben cuidada presentació de Catalina Valls, poguérem gaudir de les excel·lents intepretacions del barítors Gabriel Aguilera i Francesc Bosch, de la soprano Isabel Rosselló i del pianista Andreu Bennassar. Interpretaren escollits fragments d'autors mallorquins, d'obres d'en Mozart i de diferents conegudes sarsueles. La Sala Mariana s'omplí fins a unes tres quartes parts.

La festa del diumenge

Començà a les deu del matí del diumenge dia 17 amb un cercaviles de la banda anant a cercar els músics nous que s'hi incorporaven. Durant l'ofici la Coral "Mont-Lliri" va interpretar la missa "Te Deum Laudamus" d'en Perossi. Seguidament els alumnes de l'Escola de Música, el tenor Honorat Moll acompanyat al piano per Ma. Angels Ferrer, i la mateixa banda, oferiren en el temple un concert. I més tard, en el restaurant "Can Tronca" de Sant Joan, unes 200 persones (ja que s'hi afegiren familiars, amics, admiradors, socis...), guadiren d'un bon dinar.

* * * * *

Tant la Banda de Música com la Coral "Mont-Lliri", de cada dia progressen . Augenten en número i en qualitat. en qualitat.

Altres actes

L'horabaixa del dimecres dia 20, els alumnes de l'Escola de Música, a l'església, oferiren un concert als de les escoles. I ja el dissabte, dia 23, al vespre, a la mateixa església, amb nombrosa concurrència, la Coral d'Antics Blauets de

Lluc també feu gala de la seva preparació en el transcurs d'un concert vocal que tancà els actes organitzats en honor a Santa Cecília.

Unes celebracions que es deuen a la bona gestió i quefer del Patronat de Música de Montuïri. Molts d'anys!

Tercera Edat

Excursió a Alcúdia

Dia 6 de novembre els nostres majors pogueren gaudir d'una excursió al Port d'Alcúdia i voltants.

El matí visitaren la central elèctrica des Murterar, on un enginyer els mostrà i donà tota mena d'explicacions sobre el seu funcionament. Després visitaren la piscifactoria depenent de la mateixa central. Allà un tècnic els ensenyà tot el procés evolutiu que segueixen els milions de peixos que es crien en aquelles aigües. I ja després de dinar i del corresponent ball, es pasejaren pels voltants de la costa nord d'Alcúdia, abans de tornar a la vila. Foren un centenar.

El Dijous Bo

Enguany no va acudir tanta gent a l'excursió de la Tercera Edat organitzada amb motiu del Dijous Bo, com anys passats. Es veu que ja no motiva tant

com en temps anteriors, ja que, naturalment, es repeteix una mostra que per a unes persones —les de la Tercera Edat— sols els atreu la curiositat i els mou una jornada d'esbarjo.

El matí fou aprofitat per visitar durant tres hores les diferents exposicions. Es va dinar a "El Foro de Mallorca", on pogueren gaudir de les atraccions allà instal·lades per tornar a la vila a primeres hores de la nit.

Gimnàstica

Ha costat un poc enguany tornar reemprendre les classes de gimnàstica, per a les persones d'edat. Però de bell nou una quarantena dels nostres majors —moltes més dones que homes— els dimarts i els dijous en el "Local Jove" realitzen els adequats exercicis que els mantendran "en forma" i els rejeveniran, si cal.

S'ha dit que...

... es dia dels morts, que sa missa se va celebrar amb una hora de retard, hi hagué moltes protestes. Es qui més protestaren foren aquells que només solen anar a missa aquest dia.

—oOo—

... és ben natural —digué un—: si només van a missa un pic a l'any i aquest dia es capellà arriba tard, és ben lògic que protestin.

—oOo—

... ja comencen a creure que es batle de Montuïri tindrà raó, amb això de dur ses Perles Orquídea an es Creuers. Per Manacor estan empipats (per no dir empenyats) contra aquells que prometeren que no se n'anirien d'allà i... tot per guanyar un escó a s'Ajuntament manacorí. Ara, però, ja exigeixen sa seva dimissió.

—oOo—

... no se comprèn com aproximadament una meitat dets integrants des Coro, de sa Banda i de s'Escola de Música es perderen tant es concert líric com s'audició des Blauets, que s'organitzaren amb motiu de ses festes de Santa Cecília. Després no s'han de lamentar, ets organitzadors, de que la gent no respon, si es primers interessats (an es dir) en s'art musical, en passen.

—oOo—

... feren una crida que deia: "tots es qui tenen recibos" de contribució rústica malament, poden passar per s'Ajuntament". N'hi passaren bastants, però són pocs es qui creuen que ses seves queixes seran ateses. Un ja està tan escalivat...

—oOo—

... una parella celebrà es seu 40 aniversari de noces. Un al.lot, que anà a sa festa, preguntà a s'home: "¿Sempre heu viscut amb sa mateixa dona?". "Sempre —respongué aquell home—". "Es d'ara no aguanten tant", digué s'al.lot.

—oOo—

... una altra parella celebrà ses noces d'or. En es dinar es públic digué: "Que se besen, que se besen!" S'home s'acostà a sa dona amb intenció de besar-la. Ella li digué tota rabenta: "Meam si ara faries cabotades!"

... que hi estaven de contentes na Francesca "Roses" i na Catalina Martorell pel premi que reberen dia 27 de novembre!

—oOo—

... si es tenguessin en compte ets accionistes de sa nova discoteca, questa s'hauria de dir "S'Arca de Noè", perquè es socis fundadors són gent de tota ideologia, plomatge, raça, cultura... Es déu "mammon" es capaç de reunir tota casta de personal.

—oOo—

... es nom de veres de sa discoteca és ICS. Aquesta fonia evoca sa pronúncia de sa lletra X, però no s'escriu. Molt enginyosos, es "tios"...

En Xerrim

NOMENAMENTS

Joan Verger Pocoví, President del C.I.M., no fa molt fou nomenat Conseller del Banc de Crèdit Local i recentment també ha estat designat membre del Consell Federal de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP) durant la celebració de la 5a. Assemblea General celebrada el mes passat a Saragossa. Enhorabona!

PROPOSICIÓ NO DE LLEI

Demana més mitjans per als P.A.C.

El diputat Pere Sampol va presentar al Parlament una proposició no de Llei exposant que actualment els P.A.C. (Punts d'Assistència Continuada) presten una atenció insuficient als usuaris i el seu grup demana, entre altres, la recuperació de la visita domiciliària en casos d'urgència, millorar el servei del trasllat dels malalts, dotació d'un altre metge i també dotar els P.A.C. d'un zelador-administratiu.

Aquesta proposició fou debatuda en el Plenari el passat 27 de novembre.

Dos dits de seny

Renou de buit

Les festes de noces sempre han estat sonades. Però es pot dir que darrerament bona part d'elles són més "sonades" que mai, i això per un doble motiu: pel so dels coets i les traques i per lo "sonats" que demostren estar els qui gasten als novis certes bromes, a vegades de mal gust.

La majoria de parelles se segueixen casant per l'Església, encara que en general no se'ls torni veure el pèl fins a l'hora de batiar un infant. Dels convidats, un tant per cent assisteixen a la cerimònia religiosa; un altre tant per cent fan tertúlia pels graons juntament amb els badocs que esperen la sortida de la novia per veure si va molt escotada o si duu molt de rossegall; i un cent per cent, això sí, "posa els peus davall taula".

Un altre contrast que es nota a bona part dels casaments és el mutisme i la fredor dels assistents a la cerimònia (que sembla que sols no saben dir "amèn") i el seu entusiasme durant el sopar a l'hora de cridar: "¡Que se besen! (i a més s'ha de dir en foraster, tan fàcil com és dir: "Que se besin!"). Ja diuen que el vi "fa xerrar pes colzos".

Sense pretensions de moralitzar, i sense entrar en polèmiques sobre certes intervencions de les altes jerarquies eclesiàstiques, podem dir que a nivell de poble sembla que es dona més importància a l'entorn extern que acompanya les noces i altres sagraments (regals, convits, reportatges, ornamentació, vestuari, número de convidats, preu del menú, floristeria, etc.), que no a la celebració en si mateixa.

Els amics dels novis, potser no sabran de viva veu si la parella protagonista s'ha promès fidelitat per tota la vida, però això sí: hauran preparat un bon enfilall de pots de llauna i de globus per al cotxe dels novis, o un bon enfilall de coets que ompliran els graons i el poble de trons i d'olor de pólvora, o una pluja d'arròs i de "sprais" que uns altres hauran de netejar, o...

Està demostrat que no sempre les noces més sonades, més cares i més renoueres són les més encertades i duradores. I és que a vegades "puja més es renou que ses nous".

Salomó

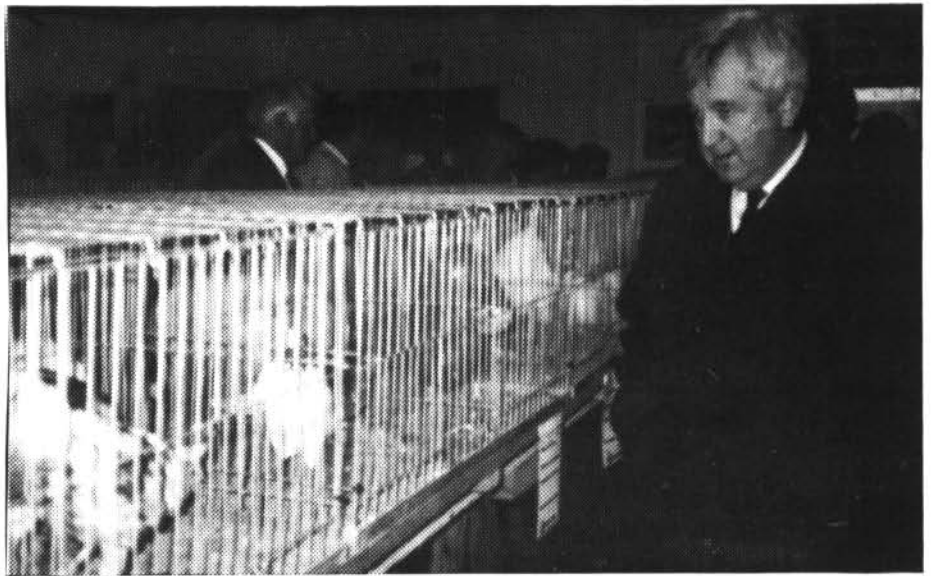
La fira d'enguany

Malgrat la brusca, la gent hi acudí massivament

El President Cañellas i altres autoritats donaren relleu a la fira

Aquestes fotos de la fira d'enguany parlen més que les paraules: Damunt, l'entrega del trofeu a Miquel Pau Ramis de Lloret, propietari de la perdiu guanyadora de la mostra; a la dreta, el President Cañellas visita en el "Local Jove" la "I Exposició d'Avicultura Artística"; davall, un aspecte de la gent pels carrers devers les 11 del matí; i per últim, Joan Miralles i Joan Beltran acabaven de rebre la placa que els oferí la Societat Canina de Balears per l'esforç organitzatiu. I a dalt, a la dreta, el programa ferial.

Sebastià Company Oliver, Arquitecte de Montuïri

Parla del futur arquitectònic, configuració de nous carrers, plànols d'edificacions, modificació del casc urbà... i de la iniciativa privada sobre aquest tema

Una part de veïns de Montuïri, no molt grossa, amb certa freqüència i moguts moltes vegades per interessos personals, mostren el seu desacord tant amb les Normes Subsidiàries de Plantejament, las quals es varen aprovar fa ja deu anys, com amb l'arquitecte municipal i l'Ajuntament, responsables del seu compliment. Fet que es dona sobretot quan qualcú vol edificar a certs llocs un poc allunyats del centre.

Perquè ens donàs unes explicacions sobre aquest comportament i ens oferís alguns detalls referents al futur arquitectònic del nostre poble vàrem sostenir una xerradeta amb el mateix arquitecte municipal, Sebastià Company Oliver, el qual, des de fa onze anys té la responsabilitat tècnica de la configuració i assentament de nous carrers i de l'aprovació dels plànols de noves edificacions.

—¿Quins són els principals projectes municipals que ara s'estan realitzant?

—Els principals que ara tenim en marxa són: l'acabament de la residència de la Tercera Edat i la piscina municipal. Hem procurat fer via a la residència, tant és així que quan encara no s'havia acabada la primera fase, ja s'havia subhastada la segona.

—¿Com estan actualment les obres de la piscina municipal?

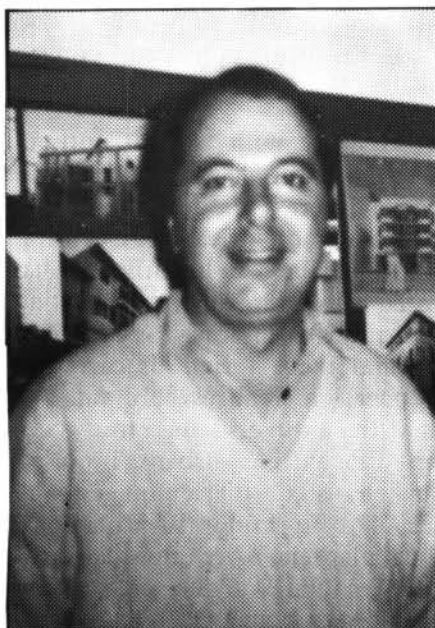
—La piscina és la segona de les obres municipals en marxa. Els seus plànols estan totalment acabats. Prèviament es va fer l'acta de replanteig, o sia es va marcar allà on ha d'estar situada la piscina. Ara ja s'ha donat l'ordre al mestre d'obres perquè comenci quan vulgui.

—¿O sia que els plànols ja estan acabats?

—Naturalment. Si els plànols no estiguessin fets no s'hauria subhastada l'obra. Ara bé, sols hi ha aprovats i definitius els de la piscina. Els del complexe esportiu d'aquell entorn sols estan en fase d'avantprojecte i subjectes a modificacions.

Efectivament, Sebastià Company ens mostra els plànols en els que veim que la piscina està situada aproximadament al centre dels terrenys del complexe esportiu.

—Ja passant a un altre tema i pel que fa a eixamplar el casc urbà, fer carrers nous... ¿hi ha qualque cosa concreta?

—Les Normes Subsidiàries preveuen tota una zona per obrir-ne.

—No obstant —afegim—alguna vegada hem sentit qualcú que es queixava al respecte.

—Si es queixen, no és a l'Ajuntament que s'han de queixar, s'han de queixar a ells mateixos. Convé tenir clar que no correspon a l'Ajuntament fer nous carrers. Als carrers els fan els particulars. L'urbanisme no el fa l'Ajuntament, són els propis ciutadans els qui el fan. Això que els carrers els ha de fer l'Ajuntament, és una cosa que es deia a la pagesia. Segons l'urbanisme actual això ha canviat.

—¿Podria concretar un poc més?

—Si un es propietari d'una zona que és urbana i hi vol edificar, s'han de posar d'acord tots els

veïns d'aquella zona, han de fer una junta de compensació a la qual hi han d'estar d'acord almanco el 60 per cent d'aquella zona. Davant un notari han de formalitzar una junta de compensació, la qual té poder executiu per cobrar als altres. Després s'han de fer els projectes oportuns del carrer o carrers, els han de presentar a l'Ajuntament. I nosaltres —diu l'arquitecte— els donarem llicència correctament i amb el seus doblers podràn fer els carrers. L'Ajuntament, per altra part, de les arques municipals no pot donar beneficis a un particular. Això està claríssim. El que passa és que la gent, en general, voldria que l'Ajuntament ho fes, que és distint. Però això no és l'urbanisme modern ni l'urbanisme actual.

Després d'una breu pausa, encara afegeix:

—Si després l'Ajuntament els dóna una ajudeta, molt bé, però quan pugui i disposi de fons. Els doblers de l'Ajuntament són per fer residències, guarderies... no per fer carrers als particulars. Aquesta és la meua postura —concreta l'arquitecte— i lamentablement la gent no ho entén així...

—Per a aquests casos, la gent desitjaria que l'Ajuntament ho fes ell i per això es queixen.

—Si es queixen, és perquè volen. Que ho facin ells. Hi ha gent d'una sèrie de carrers que ha acudit a mi una partida de vegades dient-me: ¿Per què no es fan? I jo els he dit: Juntau-vos i feis-ho. I si després

(C. continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

l'Ajuntament pot ajudar ja sia fent una assessoria jurídica, una assessoria tècnica... i fins i tot si s'arriba a disposar de doblers que se'ls pugui facilitar una petita ajuda, com els casos que s'han donat en el futbol o altres... a això sempre hi estam oberts. Particularment jo —afegeix l'arquitecte— sempre estic obert a donar una assessoria tècnica, perdent fins i tot les meves hores fora del temps que he de dedicar a l'Ajuntament, i d'una manera desinteressada.

—Lamentablement és un fet que no aprecia molta gent —afegim—.

—Inclús he vingut a moltes reunions entre setmana, algun vespre, per atendre gent que vol fer carrers, i no tenc perquè venir els vespres a reunions. El meu horari és els dissabtes matins. No obstant sempre em brind. Però la gent no ha de voler que aquesta iniciativa la decideixi l'Ajuntament. Són els particulars i després ells mateixos són els beneficiats.

—Aleshores, ¿què és el que correspon a l'Ajuntament?

—El que l'Ajuntament ha de fer de les arquitectes municipals és tot el que són carrers d'infraestructura general, com és una ronda, una avinguda d'Es Dau... que es consideren necessàries. Ara, tot això altre... pot ser que l'Ajuntament ho faci, però encara ha de madurar. Però que consti: si l'Ajuntament ho fa és perquè vol, no té cap obligació de fer-ho. Que quedi clar.

—Passant a una altre aspecte. ¿Quina és, amb tota sinceritat, l'opinió de l'arquitecte Company sobre la planificació i restauració dels molins i la zona del Molinar?

—Sobre els plànols, passa el de sempre: els concursos d'idees són molt guapos i serveixen per tenir unes idees a seguir. Després a tot això se li ha de donar una forma jurídica, que sia factible d'acord amb la llei del sòl actual i també d'acord amb tot el procediment administratiu local. Abans hem parlat d'obrir carrers i sabem que

“Davant noves urbanitzacions o edificacions, correspon als ciutadans construir els carrers”

“En deu anys el poble ha canviat. És el moment de replantejar-se la conveniència de modificar les actuals Normes Subsidiàries”

l'Ajuntament ha de mester solars. S'ha parlat, des de l'Ajuntament, que a lo millor convendria fer una reforma a les actuals Normes Subsidiàries; ara bé, no sabem si ara ni si d'aquí a un any.

—Però, ¿ho considera convenient?

—Hem de tenir present que en 10 anys el poble ha canviat. Tal vegada interessaria a una sèrie de zones, no qualificades, que ara fossin urbanes. A lo millor hi ha ciutadans de Montuïri que desitjarien que la seva zona fos urbana i ells mateixos farien els carrers i els pagarien. I altres habitants de Montuïri a qui els seus terrenys els han conceptuats urbans i no hi han fet res i desitjarien que es canviàs. I a lo millor l'Ajuntament s'ho planteja, per desqualificar aquestes zones d'així com estan ara i donar com urbanes aquelles zones on vertaderament la iniciativa privada ens faria créixer el poble. Per tant, a això se li ha de donar forma, de tal manera que si es modifiquen les Normes Subsidià-

ries ja es donaria un aspecte jurídic al projecte del Molinar... Però fins que no es revoquin aquestes Normes...

—Pel que es dedueix, el veim inclinat a redactar unes noves Normes Subsidiàries.

—Crec que és el moment de replantejar-nos la conveniència i veure si a Montuïri convé modificar les actuals Normes Subsidiàries. És la decisió més important en aquest moment. Més que enfrontar el problema del Molinar, el de fer carrers nous.

Encara parlarem d'altres temes, però no vénen al cas. L'arquitecte Company així concloïa aquesta xerrada:

—Crec que la gent ja comença a entendre que als carrers, són ells els qui els han de construir. A Ciutat estic cansat de traçar carrers per a un promotor que vol urbanitzar. I no els paga l'Ajuntament de Palma. Hem de pensar que els propietaris són els primers beneficiats.

Onofre Arbona

Restaurant
Cafè Carbone

(DIMARTS TANCAT)

REFRESCS DE NOCES, COMUNIONS, BAPTISMES

Ctra. Manacor, km. 28 - Telf. 64 65 04 - 07230 Montuïri

NOU DELEGAT A "LA CAIXA"

Ja s'ha fet càrrec de l'oficina de "La Caixa" a Montuïri un nou delegat: Pep Toni Gomila Miralles, montuïrer, fill d'en Jaume "Gelat", casat, de 38 anys, amb dos fills.

Abans d'incorporar-se a Montuïri exercia de delegat a l'Oficina de Can Pastilla, a Ciutat.

NOVA ASSISTENTA SOCIAL

L'Assistent Social que fins ara havia exercit a Motuïri, na Petra Juan, ha passat a ocupar el càrrec de coordinadora de totes les assistents socials de la Comarca des Pla, motiu pel qual ha hagut de deixar de treballar a la vila.

Des del passat 28 de novembre la substitueix na Sebastiana Lluïsa Canyelles, la qual desenvoluparà aquí l'assistència social tots els dijous, des de les 9 a les 13 hores i se la pot localitzar en el seu despatx, a la casa de la vila.

NOVA DISCOTECA

Amb extraordinària concurrència i dins un ambient apropiat, dia 28 de novembre fou inaugurada la nova discoteca "Ics", situada just devora els Creuers.

D'aquesta manera, la joventut que vulgui gaudir en una sala d'aquestes característiques no es veurà obligada a haver d'anar a poble extern.

LA PISCINA MUNICIPAL

Pel que es preveu, prest començaran les obres per a la construcció de la piscina municipal. En unes manifestacions de l'arquitecte —que publicam a un altre lloc—, afirma que el mestre d'obres ja disposa dels plànols aprovats i pot començar quan vulgui.

PROFESSORES GUARDONADES

A l'Auditori de Ciutat, les professores de Montuïri, Catalina Martorell Llaneras i Francesca Bauzà Garcias, exercint en l'actualitat la primera a la vila i la segona a "Es Canyar", el passat 27 de novembre reberen el premi "Francesc de Borja Moll" per l'espectacularització de la novel·la infantil "La bella Ventura", de Miquel Rayó, que dugueren a terme el curs passat. Enhorabona!

I PROVA DE PERDIUS DE RECLAM

El darrer diumenge de novembre, dia 24, a ses Rotes se celebrà la "I Prova de Perdius de Reclam en el Camp". Hi participaren uns 30 tiradors de diferents pobles. Els tres primers classificats foren: 1. Miquel Ramis (de Lloret), 2. Miquel Font (de Montuïri) i 3. Pere Mulet (d'Algaida).

Foren tants els aficionats i l'expectació que fins i tot representants de diaris, T.V., senadors, diputats, batles, regidors i uns dos-cents aficionats hi foren presents, els quals participaren d'una bona paella i d'una festa campestre a la que no hi mancaren cançons, gloses, codolades, música... Tot un èxit.

CONFERÈNCIA

El montuïrer i professor de la Universitat i col·laborador nostre, Joan Miralles i Monserrat, convidat per la "English Catalan-Society" va desenvolupar a Anglaterra una sèrie de conferències en les quals parlà de la història de Mallorca i dels llibres que ha escrit sobre cuina mallorquina.

CITA PRÈVIA

Des del dia 25 de setembre passat, l'Ajuntament de Montuïri ha posat en pràctica el programa de "Cita Prèvia" al consultori. Amb aquest sistema es podrà concertar visita el mateix dia, de 8 a 9, per al metge i de 8 a 10 per a la metgessa o acudir personalment al Consultori. I per a un altre dia, de les 9 a les 12 del matí. (Telèfon 64 64 00).

Amb aquest sistema només caldrà anar al consultori en el moment assignat per a la consulta.

EDUCACIÓ D'ADULTS

Els cursos d'educació d'adults, després d'un parell d'anys d'experiència segueixen endavant. A Montuïri es realitzen cursos d'anglès, de formació professional, mecanografia. Les classes es donen en el "Local Jove".

Una monumental paella fou condimentada per satisfer la talent, no sols dels caçadors, sinó també dels més de 200 convidats i aficionats que s'hi afegiren

OBRA CULTURAL

Dia 16 de novembre, a Montuïri va tenir lloc la trobada de delegacions de l'Obra Cultural Balear. Els participants arribaren devers les 10 i feren un recorregut per la Poble Reial de Montuïri. Després anaren al "Local Jove" on parlaren de temes diversos de bastant interès. La diada va acabar amb un dinar.

AMPLIACIÓ

La tenda de regals ha ampliat la seva cabuda. Han afegit a baix de la que hi havia una tenda d'esport.

NOVA GESTORIA

El passat 29 de novembre a la Plaça Major número 13 es va obrir una nova gestoria, la qual estarà regentada per Magdalena Amengual Martorell, Gestor Administratiu i Economista, i Margalida Miralles Cerdà, Agent d'Assegurances.

Aquest despatx professional estarà obert diàriament al públic.

TOXICOMANIES

Havent-se firmat un conveni per a la prevenció i tractament de toxicomanies amb el Centre "Llevant" que la Creu Roja té ubicat a Manacor, Montuïri, així com els altres pobles de la Comarca des Pla, podrà disposar dels seus serveis entre els que s'inclouen metge, psicòlega, assistenta social així com informació i orientació a la població en tot quant es refereix a aquest aspecte.

Maria Arbona Verger "Quelet" rememora els divertiments de les joves montuïreres de la dècada dels anys 40

La majoria de les dones seixantines montuïreres d'avui, aquelles que gaudiren aquí la seva joventut immediatament després d'haver acabat la guerra del 36-39, es vèren involucrades per la forta pressió que exerciren damunt elles les monges.

Aquest fet era una conseqüència més del clima en què es vivia, provocat en part per la forta repressió política, pel temor que predominava en un gran sector de la població i també, ¿per què no dir-ho?, per poder viure en tranquil·litat en el si d'unes famílies, forçades o no, però que de qualque manera pretenien mostrar la seva afeció al règim que governava.

Aquestes persones —vulguin o no i encara que s'amaguin anys— són les que antany varen haver de viure la seva tendra joventut ineludiblement involucrades pel desassossec i l'empenta que marcà les primeres dècades de la post-guerra. Són les que toparen unes religioses que consideraven que la joventut havia d'estar fortament vinculada a la seva manera d'esser i la seva vida —la de les al·lotes— havia de girar a l'entorn de certes pràctiques religioses.

La mateixa Acció Catòlica d'aquells anys venia a ser la prolongació de l'acció del clero i monges, encara que realment havia d'esser la de la mateixa Església. I aquesta organització obligava, en quant podia, totes les joves, quan ja havien complert els quinze anys, a anar a la missa de les vuit tots els diumenges; a les deu, al cercle d'estudis i l'horabaixa a Ca Ses Monges, a xerrar amb elles i a divertir-se, a la seva manera, dins el mateix convent. I a l'horabaixa de tot, quan sortien, aiximateix anaven a fer una volteta per la carretera, adesiara acompanyades de qualque jove —"novio" o encara no— amb el que feien bromes.

Tot això i molt més ens contava na Maria Arbona Verger "Quelet", una de les que pertanyien a aquell grup. Na Maria va néixer l'any 1930 i avui, ja casada amb en Gabriel Ferrer "de Son Coll", ha tengut sis fills i ja compten amb set nés.

Deixem que sia la mateixa Maria la que ens relati alguns aspectes significatius de la joventut femenina dels anys 45-50 i d'alguns anteriors i posteriors.

—Sor Antònia de la Victòria —comença dient-nos— ens dominava molt. Fèiem anualment els exercicis espirituals. A les 7 del matí, a l'hivern, quan encara feia fosca, partíem de ca nostra cap a Ca Ses Monges. Allà, durant els exercicis, hi passàvem tot el dia, hi dinàvem i hi estàvem fins a les 9 del vespre. Duraven una setmana. Venia un capellà anomenat Guillem Nadal, que era el capellà de l'Acció Catòlica.

—A més dels exercicis, devíeu fer qualque cosa més.

—Sí. Un pic cada mes teníem "retiro" i es perllongava tot un

horabaixa d'un diumenge a Ca Ses Monges. Hi venia aquest don Guillem Nadal, ens feia una plàtica i se'n tornava. En aquell temps era rector don Gori. Després vengué don Pep Estelrich de vicari.

—I el temps lliure, ¿on el passàveu?

—La major part del temps transcorria a Ca Ses Monges. Passàvem molt de gust d'anar a estar allà. Però si un diumenge no hi anaves, el dilluns et demanaven el per què no hi havies anat. Per altra part, si anaves un poc escotada, Sor Antònia t'enviava a demanar particularment i et deia que aquell vestit no el podies dur... saps que dominava la joventut, Sor Antònia!

—¿Com eren les relacions amb les amigues?

—En aquell temps, davant ca nostra hi vivia na "Comelles", i ja devia dur el trull de "ses monges". Ella, quan, durant l'estiu, havia acabat les feines de ca seva i tota vegada que feia l'horabaixa llarg, em convidava a anar al convent. Allà, les que ens hi reuníem, xerràvem amb les monges.

Després na Maria encara recorda un altre fet:

—En aquells anys venien aquí a passar l'estiu algunes monges joves, possiblement estudiants de mestra, i també amb elles tramàvem conversa fins a l'hora en què tocaven el "reso". Tot això abans de sopar, fins devers les 8 o les 9. I vet aquí quin era el nostre "trull".

—¿I divertiments fora de Ca Ses Monges?

—De ballar, res. A les berbenes no hi podíem anar perquè et des-puntaven d'Acció Catòlica. Una temporada feien la festa de Crist Rei, concretament dia 30 d'octubre, i la celebràvem al Puig. Això suposava que dos o tres dies abans

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

ja ens hi havíem de traslladar... i passàvem gust, d'això.

—Fins quan va durar això?

—Quan vàrem acabar els anys d'escola encara hi anàvem els horabaixes i vespres. Els dies feiners brodàvem i ens divertíem. Jo —diu na Maria— vaig seguir anant-hi fins que em vaig casar, als vint anys. I es pot dir que les tres quartes parts d'al.lotes de Montuïri feren igual. I l'altra quarta part era la que havia anat a classe a les escoles públiques.

—¿I quan festejàveu?

—El temps de festejar continuava anant a Ca Ses Monges, fins que el meu home (aleshores "novio") un dia em digué: "O ses monges o jo". Quan festejàvem ens acompanyaven fins a Ca Ses Monges i a la sortida ja ens tornaven a esperar allà. I si al cap d'una estona d'esperar-nos no sortíem, es posaven a xiular. Venia a ser la contrasenya: en sortir-lo abandonàvem les religioses i compareixíem al "novio". Després de tot —afegeix na Maria— el que fèiem era anar a fer una volta per la carretera fins a les primeres hores del vespre que era quan començava el passeig per plaça.

—Al cinema, ¿no hi anàveu?

—Sí, qualche vegada. Els qui hi volien anar hi havien d'assitir acompanyats sempre per la mare o una germana d'ella. Tots sols no hi podíem anar, no ens hi deixaven anar els vespres. L'horabaixa... encara qualche vegada, amb el "novio". I en anar al cinema, havíem de pagar l'entrada de la vella o de la persona que hi feia.

—No hi ha dubte que la joventut d'aquell temps tenia uns costums molt diferents als d'ara. Les mares hauran hagut de canviar molt, de manera de pensar. Però a Montuïri hi havia al.lotes que no anaven a Ca Ses Monges i el seu comportament devia ésser diferent.

—Les al.lotes que no anaven a Ca Ses Monges possiblement te-

EXERCICIS ESPIRITUALS DE FEBRER DE 1945

En aquesta foto retrospectiva podem veure: Dretes (a la 1a. fila): Francisca Fornés "Móra"; (a la 2a. fila): Catalina Arbona "Arbona", Magdalena Cerdà "Ferrerica", Sebastiana Miralles "Queló", Prudència Clar "Mestret", Margalida Pomar "Aloia" + Francisca Mas "Comelles", Antònia Verger "Sopeta", Antònia Nicolau "Volandina" + Catalina Jaume "de Son Costa", Margalida Cardell "Cardell", Sebastiana Sampol "Sampol"; (a la 3a fila): Francisca Mateu "Rei", Antònia Verger "Mianes", Joana Miralles "Roca", Jerònia Sampol "Sampol", Francisca Lladó "Reus", Joana Arbona "Arbona", Maria Pou "Mòn", Antònia Mayol "Fideuera", Francisca Amengual "de Son Trobat", Antònia Sampol "Sampol". Assegudes (a la 1a. fila): Catalina Sastre "Pellusca", Francisca Pocoví "Boira", Magdalena Sastre "Patrò", Antònia Mayol "Fideuera", Margalida Marimón "de Ca S'Hort", Maria Pocoví "Roig" +, Joana Cerdà "Pelut"; (a la 2a. fila): Antònia Cerdà "Poeta", Catalina Miralles "Perulla", Isabel Pocoví "Pipa", Francisca Lladó "Lladó", Francisca Arbona "Patrò", Maria Arbona "Quelet", Jerònia Cerdà "Badia", Antònia Sampol "Móra", Maria Serra "Coixa" i Catalina Fiol "Pínera"

nien més llibertat que nosaltes —diu na Maria—. Aquelles, els diumenges horabaixa anaven a una o altra casa on el passaven ballant, ja que ningú els feia els comptes. A nosaltres, les monges ens estaven molt damunt. Qualcú deia que durant l'estiu freqüentment anaven a ballar damunt l'era de Can Rigo o a altres llocs semblants. Això els diumenges, perquè de dia, els feiners, totes fèiem una o altra cosa.

—¿Recordes altres diversions?

—A vegades anàvem amb bicicleta d'excursió a Bonany o a Cura i també preparàvem i fèiem comèdies, com "Blancanieves" i altres. Però, de comèdies, mai en férem amb homes i dones mesclats.

—¿I en quant al caire religiós?

—Record que qualche dia deia que estava constipada perquè no

em volia aixecar tan prest... També posaren un cercle d'estudis a mitjan dematí dels diumenges i això feia que no poguéssim anar a l'ofici. La vida era molt monòtona, sempre igual. Llevat que qualche dia anàvem a fer una volta amb bicicleta o una excursió a Lluc o devers Alcúdia amb auto-car...

—Ja per acabar, ¿podries dir-nos algunes anècdotes d'aquell temps?

—Quan venia una festa grossa, com Sant Bartomeu o la fira, anàvem al Puig a fer una "Hora Santa" pels qui ballaven. Quan érem joves "tot era infern", si no era una cosa d'Església...

Això i moltes coses més ens va contar na Maria "Quelet", tot recordant una joventut, avui desfada, però en aquell temps viscuda amb tot el plaer d'aquest món.

Onofre Arbona

La discoteca "Ics", dels Creuers, lloc de trobada i comunicació de la joventut de la comarca i fins i tot de Mallorca

Antoni Nicolau Sastre de Ca na "Poeta", el nou director, exposa els detalls i el camí recorregut per fer realitat l'ambiciós projecte

Moltes de les tertúlies de les darreres setmanes de novembre passat coincidien en parlar pel poble de la nova i primera discoteca, la dels Creuers, a la qual se li ha posat el nom de "ICS"

No és que hagi estat una cosa improvisada, ni la discoteca ni el nom, ni molt manco. Poc a poc s'ha anat perfilant, i una vegada decidit el que pretenien els amos, s'ha anat peu segur realitzant tots aquells detalls possibles.

Hem parlat amb en Toni Nicolau Sastre, de Ca na "Poeta", un jove de 25 anys, electricista, empleat a "Gesa", directament implicat en la discoteca i primer director.

Per aquest motiu el cercàrem a ell, com a persona més representativa, a fi que ens satisfés la nostra curiositat, que també pot ser la dels nostres lectors.

—¿Com va sorgir, Toni, la idea de fer aquí i en aquest lloc, una discoteca?

—Va sorgir de dos socis que tenien terrenys allà: en Xesc Trobat i en Pep Lladó "Miró", els quals tengueren la idea de muntar allà això. Després es posaren en contacte amb l'Ajuntament per "mourre" els papers. Òbviament anaren al Secretari perquè els informàs del que havien menester i mentrestant anaven fent feina. Al cap d'un temps proposaren al Secretari el passar a ser soci, el qual en un principi ho rebutjà, si bé els digué que els ajudaria en tot el que fos i els orientaria pel que fa a la documentació. Més envant s'ho tornà pensar i accedí a ser el tercer soci.

—¿I ja partiren?

—Es posaren en contacte amb l'arquitecte, el qual fou el qui finalment ha dirigit l'obra, n'Andreu Bennàsser, per fer un avantprojecte.

—¿I els altres detalls?

—Pel que fa a la documentació, per declarar els terrenys d'interès social, ja que si no ho són no s'hi pot construir —ens aclareix—. Ho començaren a moure i es posaren en contacte amb mi —diu

en Toni— perquè consideraren que muntant un negoci d'aquestes característiques havien de menester una persona adequada, que conegués el món dels vespres i tot el trull relacionat amb això i també bastant gent d'aquest negoci. Una vegada haver contactat amb mi, els vaig demostrar el meu interès, tenguérem un parell de reunions i a la fi hi vaig entrar, a formar part, com a quart soci.

—¿I la declaració d'interès social?

—Mentrestant es tramitaven els papers d'interès social, els quals, després els varen aprovar. L'Ajuntament féu tot quant pogué, perquè també estava interessat en que la zona dels Creuers es declaràs com a polígon industrial. I com que, per altra part, no convé mai que un negoci d'aquests estigui dins el poble... un negoci molt gros, molts de cotxes, molt de trànsit... i acostant-ho cap a la carretera ja solventava bastant aquest caire i no molestava els veïnats.

—¿Quan decidíreu fer-ho així?

—Totd'una que s'aprovà l'interès social. Aleshores perfilàrem el tipus de nau que volíem i amb l'arquitecte tenguérem bastants reunions. El projecte ha durat aproximadament tres anys. Els primers dos anys i mig han estat sobretot per decidir pressuposts, números,

retxes, plànols... i tot, perquè al cap i a la fi, l'obra ha durat mig any. Començarem un mes després de Pasqua i fins ara.

—¿No sou cinc socis?

—Dos mesos abans de començar l'obra i veient que el pressupost pujava bastant, decidírem ficar-hi un altre soci. Hi va entrar en Rafel Miralles "Costa". I així som els cinc que actualment formam la societat.

—¿Qui ha materialitzat els detalls?

—Entre tots cinc ens posàrem a perfilar detalls. El projecte ja estava fet, i ara l'hem anat seguint; però l'arquitecte ha anat matisant molts de detalls. S'han canviat algunes coses, la terrassa havia d'anar a un costat...

—O sia que l'arquitecte us ha ajudat molt en aquest aspecte.

—Efectivament. Ell, tal vegada, de cada cent obres que dirigeix, es dedica de ple a una, tal com s'ha dedicat a la discoteca "Ics". D'entre totes les que li donen per crear, a una és a la que més s'hi dedica, i en aquest cas ha estat a la nostra —ens aclareix en Toni—. L'arquitecte, a més és decorador, tant és així que ell mateix ha dirigit la decoració de la sala. Havent-li donat peu per crear, com hem fet els promotors, ell s'hi ha tirat damunt. I ja no sols per interès econòmic, sinó com a passió per la professió. Així és com ha arribat a ser aquesta discoteca.

—¿Qui la regirà?

—M'han elegit a mi —diu en Toni— com a director de la discoteca, precisament pel que hem dit abans. Ha d'esser una persona que sàpiga anar de vespres, ja que a més és una feina molt feixuga: no tan sols suposa els tres dies cap de setmana, mínims, que fas feina fins a les 7 ò les 8 del matí, tota vegada que en anar-se'n la gent, queden unes hores per carregar cambres i tal i deixar-ho tot a punt per al sendemà, sinó que durant tota la setmana hi ha molta feina de preparar festes, rebre proveïdors...

bé, hi ha un parell de feines que es pot dit t'ocupen pràcticament la resta de la setmana. I a més, crema molt fer la feina de vespre, ja que, quan seria l'hora de descansar te l'has de passar ben despert i amb molta atenció.

—¿Teniu projectes d'ampliar?

—Ja he comentat als altres socis que tenim tot el que és la zona de serveis, el "holl" d'entrada i porxo, i zona on d'aquí a un mes o això, hi haurà hamburgueseria; la part de damunt és terrassa, i tenim pensat, de cara a l'estiu, obrir allà terrassa. Això és la primera ampliació que tenim pensat.

—Si no ho vols dir, no ho diguis, però per satisfer la nostra curiositat ens agradaria saber damunt quin cost es mou tot aquest complexe.

—Exactament encara no està calculat del tot, però passen els cent milions de pessetes.

—¿Quins seran els dies d'actuació?

—Divendres, dissabtes i diumenges, festes i vespres de festa. Això seran els dies normals.

—¿Sols s'emprarà per a discoteca?

—No, encara que des d'un principi la base fonamental és la discoteca. Com a discoteca es fonamentarà com a sala de concerts, com fou el cas de l'endemà del dia de la inauguració, que ja vengué a tocar el grup felanitxer "Murder in the Barn", el 5 de desembre haurà vengut el "Nasty", un grup mallorquí en el que, entre els components, hi ha un montuïrer. També tenim pensat, per a més endavant, quan ja hagi passat Nadal, tenir la sala a disposició de fer-hi exposicions de quadres, escultures, concursos de ball... També hi podrien donar classes de ball els dies feiners, celebrar festes privades, qualsevol entitat.. però això sols els dies que no hi hagués actuació programada.

—A la inauguració vérem molt de llum. ¿Quants de punts de llum hi ha?

—Exactament encara no ho sé, però hi ha una base de focus que passen dels cent punts de llum, de diferents colors, lloc, altura i molts d'ells fan moviment. Després hi ha els efectes especials, que ve a ser la llum espectacular, que es el que fa atractiva la sala, i també tenim

tot un equip de robòtica de lo darrer que ha sortit.

—A tot això, ¿qui ho maneja?

—Ho manegen des de la cabina, on normalment hi ha dues persones. El "disc jockey", que és el qui cuida la part del so, i el "light jockey", que té

la il·luminació al seu càrrec.

—¿Quin personal es necessita durant el temps de funcionament?

—Sempre hi ha dues persones a la porta, el qui ven les entrades i el qui està a la guardarropia, dues persones de

(Continua a la pàgina següent)

ET TROBAREM

Discoteca

ICS

SOLLEMP

JOC

ARA JUGARÀS FORT

ET POSAREM UNA ICS

ATREVEIX-TE

Obrim la discoteca ics i t'ho muntem per a que tu l'ho muntis com a tu t'agrada. Amb la millor música, les copes i la companyia que valies. T'esperem a Montuïri, Carretera Manacor cruïlla Porreres.

discoteca ICS

MANACOR

PORRERES

palma

pueblo MONTUÏRI

ELS DIVENDRES HI HAURÀ CONCERTS, ALGUNS A NIVELL NACIONAL S'HA CERCAT AQUEST LOGOTIPUS PERQUÈ IMPACTA MOLT

(Ve de la pàgina anterior)

seguretat, que més que res hi estan per prevenció, encara que esperam que no hi haurà mai cap problema, però això dóna seguretat al client. Hi ha quatre barrers i en un principi hi haurà dos cambriers a les tres grosses i un altre a la més petita, per tant, set cambriers. Més dos de cabina i dos "barquers", que són dues persones que estan dins la sala que es cuiden de recollir els tassons, fer net si ha caigut res... O sia, que de 15 a 20 persones fixes.

—I la música, ¿serà en directe o disc?

—Normalment funciona en discs, música de discoteca; si bé tenim previst fer concerts els divendres, com ja hem començat. Possiblement durem qualche grup a nivell nacional, tot per donar-li qualitat.

—¿Què ens dius de l'aparcament?

—Ara sols hi caben uns dos-cents i "pico" de vehicles, motiu pel qual ja n'estam adequant un altre, a darrera l'edifici. Davant està ben il·luminat i darrera hi estarà amb el temps. La part de davant no té cap obstacle, perquè es pugui utilitzar per fer-hi certs espectacles, com carreres de carts, pista esportiva... fins i tot concerts a l'aire lliure en l'estiu.

—El logotipus el consideram molt original. ¿De qui fou la idea?

—L'ha fet una empresa especialitzada. El nom el traguérem nosaltres, i damunt el nom l'han realitzat. És una ics (X) amb una persona enrotllada, com si s'ho passàs bé.

—I ics (X), creuers, creu...

—Aquest nom el vàrem treure per una sèrie de raons. Volíem un nom mallorquí, curt, que fos bo de recordar, que tengués impacte a l'hora de pronunciar-lo, que digués qualche cosa, que situàs la discoteca... i en una reunió jo mateix —afirma en Toni— vaig suggerir que posàssim ics (X), encara que també es pot dir xeix, però ics impacta més. I va agradar molt, i poc a poc ja ens hi hem familiaritzat i s'ha fet definitiu.

I fins i tot amb el logotipus hi hem decorat la sala.

—Ara com ara, ¿estau satisfets?

—Tant la presentació com la inauguració fou un èxit, des del nostre punt de vista. Tal vegada improvisàrem un poc, mancaren alguns detalls. Pels comentaris de la gent, de Ciutat i d'altres pobles, sembla que ha pegat bé.

—Ja per acabar, Toni: Tu com a soci i director, ¿què pretens?

—Pretenc, personalment, que la discoteca sigui centre de comunicació de tota l'illa, de relacions amb la gent. Aquí, per estar situat en el centre de Mallorca podrà ser un bon lloc on s'hi trobi gent de tots els pobles de la comarca i de més enllà. Facilitats de carreteres no n'hi manquen...

Per part nostra, esperam i desitjam que els vagi tan bé com ambicionem.

Onofre Arbona

**"la Caixa" a Montuïri
vos desitja un bon Nadal
i un felix any nou 1992**

Jaume Pocoví Miralles, "Mestre Jaume Andreu"

Virtuós del cornetí i sergent de cornetes, fou el director de la banda de música de "l'Infern"

Un virtuós del cornetí. No basta dir d'ell que era músic, és necessari recalcar que fou un bon músic i com a tal estimava aquest art.

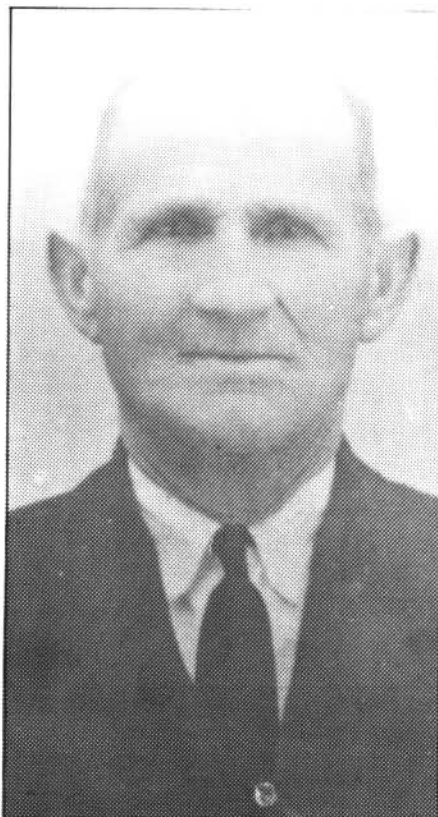
Jaume Pocoví Miralles, ben conegut a Montuïri com a "Mestre Jaume Andreu" nasqué l'any 1864 a la vila. Ignoram la seva iniciació o començament en les primeres notes musicals, però sí podem dir que estigué fortament lligat durant quasi tota la seva vida a la Banda de Música de Montuïri.

Les primeres notícies que tenim d'ell daten del temps en què, havent de fer el servei militar, fou destinat a l'antiga colònia espanyola de Filipines. Al cap de tres anys d'estar a l'esmentat arxipèlag, el llicenciaren i tornà al poble.

Ja a Montuïri, com un jornalier més, es posà a cavar vinya a Son Gaià, de la possessió de Son Manera. Guanyava dues pessetes, de sol a sol. Quan comparava el sou que tenia durant la seva estada a Filipines, on cobrava setanta-cinc pessetes al mes, amb el que li donaven al seu poble, el desànim el doblegava. La feina del camp, a més d'esser dura, era mal remunerada. Dit sia de pas i pel que es veu, això és un mal vell.

Ni curt ni peresós, en aquells anys tirà unes quantes instàncies a diferents organismes de nivell estatal i municipal, per tal d'intentar donar un altre aire a la seva vida. Se sap que una de les instàncies era per ingressar a la banda municipal de Barcelona i una altra a Obres Públiques sol·licitant la seva admissió com a caminer. Comptava accedir a la primera entitat que l'acceptàs.

Estant amb aquestes, li arribà una proposició per part d'una família de Porreres, que estaven a la possessió de Son Porquera. Aquesta gent li oferí 100 duros —una quantitat molt respectable, en aquell temps— si volia ocupar el lloc del seu fill, que per sorteig en el sevei militar havia caigut a Filipines. Cal dir que les lleis de l'època de la que estam parlant, permetien tal substitució. Una cosa així era el que estava esperant i li vengué com anell al dit. Acceptà la proposta i amb una pedra feu dos tirs: Regalà els 100 duros a una germana seva, que els necessitava per ingressar com a

religiosa a un convent, i ell partí de bell nou cap a Filipines, suplantant el jove abans esmentat.

Arribat a Filipines es presentà tot d'una per esser "cabo" de cornetes. Essent com era un músic bo i experimentat, fou el primer dins un extens grup que es presentava. Assolit aquest primer objectiu, molt ràpidament ascendí a sergent i mestre de cornetes.

Home enamorat de la música i el seu entorn, es va fixar en un altre músic com ell que, tocant també el cornetí, actuava dins un altre grup musical. Se n'adonà que aquest era un bon professional i observà que quan tocava inflava a vegades les galtes, cosa que en aquell temps es considerava antiestètica. En certa ocasió en què el músic abans esmentat interpretà un "solo" amb el seu instrument, mestre Jaume romangué impressionat quan va veure i sentir que aquell aguantava una nota tan llarga durant un lapse de temps que considerà excepcional. Es relacionaren, es feren amics i d'ell aprengué nombrosos coneixements pel que respecta a la música. El seu afany d'aprendre el feu tenir més contacte amb altres pro-

fessionals de prestigi, els quals ampliaren els seus coneixements artístics. Es pot dir, per tant, que estant al llunyà Orient aprengué mestre Jaume noves tècniques, les quals, com hem dit, el convertiren en un virtuós del cornetí i un professional de qualitat dins l'art musical.

La seva estada total a Filipines fou de sis anys. A la fi vengué destinat a Maó. Durant la seva estada a Menorca es casà amb na Maria Pocoví Amengual i fou destinat a Palma de Mallorca com a Mestre-Sergent de la Banda de Cornetes del Regiment d'Artilleria. A Ciutat hi va estar de sis a set anys. Es retirà després i vengué a viure a Montuïri. Hem de fer notar que tots els seus fills i filles tingueren també el bon caràcter i optimisme que els seus pares.

Els seus fills Bartomeu i Baltasar, tocaren també en la banda de música del nostre poble, essent el segon, director d'aquesta des de l'any 1960 al 1969 en què morí.

Era també mestre Jaume un guitarrista consumat. Aleshores estàvem a principis de segle i també molt enfora dels actuals sistemes de reproducció musical. A mestre Jaume tant li donava tocar amb el cornetí dins la banda com amb la guitarra i un grup d'amics amb altres instruments, amenitzar un ball de sequer. Quan es tractava de música, era incansable.

Mentrestant, com hem dit, tocava a la banda del poble. Dins aquesta època succeí un fet mol curiós, que és obligat contar, malgrat que sia molt sabut i comentat amb molt d'humor per tots els montuïrers. Era el cas que el grup dels joves de la nostra música no estaven molt satisfets. Resultava que hi havia certes pressions perquè la banda no anàs a tocar als balls d'aferrat, que començaven a estar de moda. Com és natural, el personal jove estava descontent i convenceren mestre Jaume per fundar un altre grup musical i així tenir més llibertat. Estant en aquestes, la banda es dividí, quedant mestre Jaume com a director de la que es conegué per la "Banda de Música de l'Infern". A l'altra

(Continua a la pàgina següent)

BANDA DE "L'INFERN"

No sabem exactament la data, però devia ser entre els anys 10 i 15 d'aquest segle

Començant per damunt i d'esquerra a dreta: Ventura d'es carrer de Palma, Rafel "Serena", Bartomeu Pocoví (fill del sen Jaume Andreu), mestre Rafel "Putxo", mestre Pep d'Es Dau", desconegut, ¿Toni de "Sa Costa"?, el pare d'en Ventura "Piadós" (del carrer de Palma), "Carranxo", mestre Jaume Andreu, un fill de l'amo en Sebastià "Xigala" (el qui toca la caixaeta), el pare d'en Guillem "Mosson", "Mosson" (germà de l'anterior, amb el bombo), el sen "Putxo", l'amo en Joan "Queló", i en Miquel "Serral" ("Serralet")

(Ve de la pàgina anterior)

li deien la "del Cel". La primera assajava damunt l'Ajuntament i la segona als baixos d'aquí on és avui ca mestre Tomeu "Xorri", al carrer de Costa i Llobera.

Fou també mestre Jaume el fundador i director de la banda de música de Lloret, la qual dirigí uns certs anys, fins que, una vegada en marxa i consolidada, passà la batuta a altres mans.

Segons la gent que ha viscut aquells temps, la banda "de l'Infern" era la més popular: als balls del poble era la que més hi participava i als pobles veïns hi sortia sovint.

Aquells dos grups musicals estiqueren separats durant uns quants anys, fins que es tornaren a juntar per formar de bell nou una sola banda. Mestre Jaume ja era vell i prengué la direcció un altre músic important: L'amo en Pere Sampol.

Ell, però, continuà tocant amb la banda unificada, com també l'amo en Joan "Queló" i altres músics que hem

"Mestre Jaume" també fou director i fundador de la banda de Lloret

d'esser molt popular dins el poble i fora d'ell.

No podem manco de transcriure unes poesies que a rel de la seva mort publicà damunt un diari d'aquell temps en Pere Capellà (1). Resen així:

"A don Jaime Pocoví Miralles, Sargento de Cornetas en ultramar i hombre de bien en todas partes. - In memoriam".

"Su cometín vibrante pregonero de glorias que no pudo el desastre borrar ni ensombrecer, lloró en las Filipinas malogradas victorias, con la rabia de un héroe que no sabe perder. Todo el dolor de España sangraba en sus memorias. El que hubiera querido recordar un ayer, cuajado de rotundas y brillantes historias, de banderas que nadie pudo jamás vencer. Volvió de luengas tierras, de luto el cornetín, y fue punto y aparte lo que pudo ser fin. Vivió como un hidalgo, con prócer desaliño, dando el alma a los vientos, toda de vibraciones, fue bueno como un santo y alegre como un niño, y murió como un bardo, musitando canciones.

Aquestes encertades i eloqüents estrofes de l'enyorat poeta i escriptor Pere Capellà diuen molt més en poques paraules, que quant ha volgut expressar l'autor d'aquest article. Així fou mestre Jaume Andreu.

Miquel Martorell Arbona

(1) Publicat a "Balears", però no hem pogut obtenir la data.

conegut al poble, que duïen la música dins la sang.

El 27 d'agost de 1947 moria mestre Jaume. Havia estat un gran enamorat de la música i una gran persona, a més

EL RITUS DE LA MORT EN EL SEGLE PASSAT - III

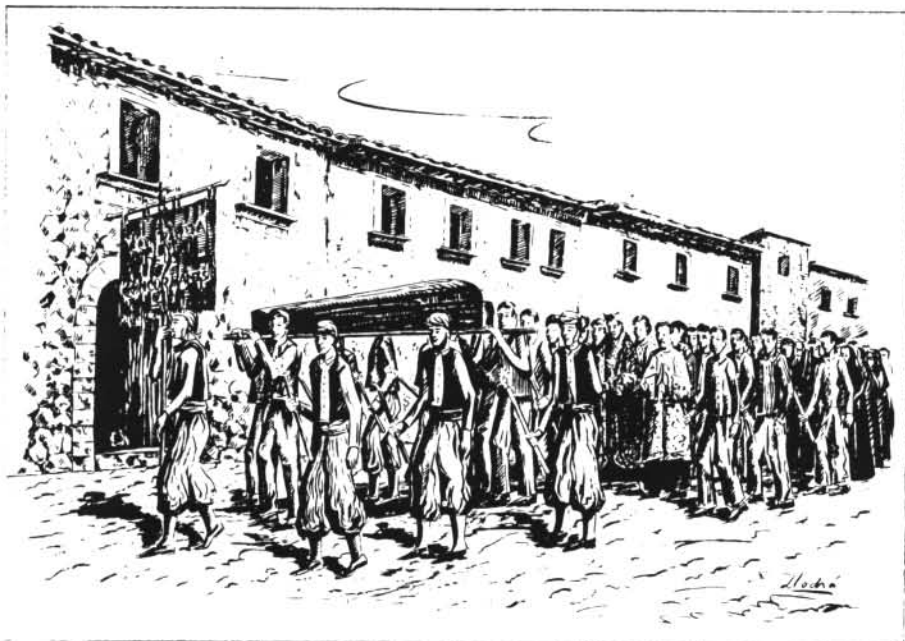
L'enterrament

(Conclusió)

Encara que quan la gent antiga deia "anam a s'enterro", s'entenia que anaven al funeral, a l'església, l'expressió "enterrament" s'ha d'entendre com el conjunt de ritus funeraris que van des de la col·locació del cadàver en el baül fins a depositar-lo en el cementeri. El ritual romà del segle XVII organitzava aquests ritus en tres estacions —a la casa del difunt, a l'església i en el cementeri—, lligades per dues processons intermèdies: de la casa a l'església i des d'aquí al cementeri. En línies generals els ritus funeraris del segle XVIII compleixen aquest esquema.

El **vetlament** del mort, d'origen netament cristià, es fa a la casa del difunt, Mentrestant el familiars, parents i amics manifestaven el seu dolor mitjançant queixes i plors, al mateix temps que ressaltaven les virtuts del mort. "Amb aquest motiu —escriu Lluís Salvador— s'escau un guirigai de veus de les quals és difícil fer-se'n càrrec". (1) El capellà del poble acudeix a la casa del difunt i resa una part de rosari: la corona; o, a vegades, l'oració completa dels cinc rosaris (un saltiri).

Les **exèquies** es fan a l'església parroquial segons la litúrgia oficial establerta. Les **processons funeràries** obeeixen, en carvi, a costums populars. El mateix arxiduc deixà escrit: "Abans de dur el mort al cementeri, cosa que se sol fer a trenc d'alba, se'l duu de matinada a l'església, on es rebut pel clero amb la bandera negra de la confraria. En aquest moment les campanes es posen a tocar a mort... Si el mort és d'una família distingida, és acompanyat per tots els menestrals de la casa... amb ciris encesos i porten el baül els servents, missatges i jornalers... Tota la família, parents i coneguts, segueixen el baül amb ciris encesos tal com si fos una processó. Darrera el capellà van els homes presidits pel fill o pel pare del mort... A continuació hi van les dones, tancant l'acompanyament la mare o la filla... En haver arribat a l'església depositen el baül, descobert sempre, davant l'altar major, i a cada costat uns grans canelobres de fusta sostenint els ciris encesos

Processó funerària en el segle passat, segons el text del "Die Balearem" de l'arxiduc Lluís Salvador. (Dibuix d'A. Llodrà)

dels qui formaven la processó... Acabada la missa se'l condueix al cementeri... Per regla general acompanyen el difunt alguns capellans anomenats "ploradors" i molts de pobres que resen fins al cementeri... A la tornada... els qui havien portat el baül i els parents, són convidats a menjar, i s'esforcen durant la menjada a consolar la família del difunt i a inspirar-li resignació cristiana".

IDEES FONAMENTALS

No convé oblidar que el pensament de la mort, de la gent del segle passat, estava enllaçat per quatre idees fonamentals:

La idea d'un **Déu Creador**, i per tant senyor dels homes. D'aquí el reconeixement dels dons divins —"el béns temporals que Déu nostre Senyor Jesucrist m'ha encomanats en aquesta vida mortal", segons els testaments— i la resignació i el conformisme en la voluntat divina.

La idea d'un **món transcendent** i feliç, de pas o de trànsit, com a contraposició d'aquest món de llàgrimes. Es desitja la mort com a condició indispensable per sortir d'aquest món de desterro cap a la "Casa del Pare". —"Déu meu, resa un pregària funerària,

quan barataré jo de casa...! Quan s'acabarà el meu desterro! Quan tendré la ditxa de veure la vostra cara"—. Amb aquesta idea, el trànsit d'un món a l'altre exigeix el despreniment dels béns temporals.

La idea d'una **ànima** creada del no res i d'un cos format de fang de la terra. Mentre el cos ha de tornar a la terra d'on procedeix, l'ànima, que és immortal, pot canviar de casa i gaudir de la visió de la divinitat. La fórmula de bastants de testaments especifica que "abans de totes les coses, encoman la meva ànima a Déu Nostre Senyor que del no-res la creà i el cos a la terra de què fonc format, el qual, fet cadàver, vull que enterrin..."

La idea d'un **Déu-Redemptor** i, per tant, sancionador, genera la confiança en la misericòrdia i esperança d'una resurrecció. Les oracions rituals de la Recomanació de l'ànima —"No permeteu, Redemptor de la meva ànima, que jo sia del nombre dels condemnats"— i els texts testamentaris —"i perquè el Senyor s'apiadi de la meva ànima i em perdoni els pecats..."— consoliden aquesta idea dins el poble cristià.

Ara un s'explica segons quines postures, tant de la gent com de l'Església. Si, per exemple, un pensa que la immen-

(Continua a la pàgina següent)

Joana Arbona Ventura

ALS 74 ANYS, AMB UNA FISURA A DUES VÈRTEBRES, FA LES FEINES DE LA CASA I CUIDA EL SEU ESPÒS INVÀLID

És un horabaixa d'avançat novembre. El fred lluita ja per entrar dins les cases. Asseguts al voltant d'una camilla estan na Joana Arbona i el seu home, en Gabriel Manera Fullana, conegut dins el poble amb el nom de "Biel Serral", un home que ha estat un fuster de prestigi. Aquest, degut a una embòlia cerebral, soferta fa anys, està immobilitzat a una cadira de rodes, paralizada bona part del seu cos. Els seus sentiments sols els pot expressar en un monosíl·lab repetitiu. L'entrevistador s'asseu devora ells, després d'haver canviat les salutacions de rigor.

La persona amb la qual volem canviar impressions és na Joana.

Una mitja rialla guaita permanentment als ulls de la nostra interlocutora, que té sempre molt oberts. El seu temperament és molt despert. Té un poquet l'aire de professora jubilada. Incansable en la seva parla i persona d'experiència, fa que el temps passi ràpidament quan

conta i no acaba, situacions i fets que, explicats per ella, són una amenitat i desperten un interès fora del que és corrent.

Es casà amb en Biel el 28 de novembre del 46. Té dos fills: en Biel i na Catalina. També té un nét i una néta.

Va néixer el 12 d'agost de 1917 a la petita ciutat de Lunel (França). El seu pare era de Montuiri i la seva mare de Barcelona. Té dues germanes més: na Maria i n'Eleonor. Ella és la segona. Quan tenia cinc anys vingueren a Mallorca i compartiren el seu domicili entre Palma i Galilea, on hi tenia la seva tia Francisca, la mestra d'aquella població.

—Ja us tenim a Mallorca, Joana. ¿Recordes alguna cosa important de llavors?

Ella fa la mitja, i les mans que tenia damunt la falda les posa sobre la camilla. Des d'aquests moments no les tindrà quietes. Tot quant ens conta anirà acompanyat dels moviments expressius d'aquestes.

—Les meves germanes i jo —comença dient-nos— llavors érem molt nines. Record que parlàvem el francès i aprenguérem el castellà estant a Palma. En aquells temps a l'escola tot es feia en aquesta llengua, com saps.

—¿Quin temps estiguéreu a Mallorca?

—Molt poc temps. El meu pare partí molt prest cap a l'Argentina, i al cap d'un any, més o manco, la meva mare, les meves germanes i jo embarcàrem també cap allà.

—Breument, ¿què ens pots dir de l'Argentina de llavors?

—Poca cosa. Les meves germanes i jo anàrem a l'escola sempre. El meu pare, que havia estudiat comerç, era representant d'una fàbrica de rajoles i, mentrestant, també el vespres donava classes de francès a estudiants.

—¿Com va esser que tornàreu a Mallorca?

—Juntament amb les meves germanes ja ens havíem acostumat a la vida de la capital. Vivíem a Bons Aires, però la meva mare enyorava el seu país i volia retornar a Espanya...

Es retura un moment.

—Sí, continua, Joana.

—Bé. Volia dir que la nostra mare considerava que l'ambient del nostre país també seria millor per a nosaltres, les seves filles. Així que després d'una estada d'uns dotze anys embarcàrem de retorn cap a Espanya. Arribàrem al moll de Palma el 6 de juliol de 1936.

—Dotze dies després estallava el Moviment. Problemes no us en degueren faltar.

Na Joana alça els braços quedant les seves mans obertes a l'altura de la seva cara, els dits molts separats i el gest d'espant.

—No me'n parlis! El primer bombardeig de l'aviació damunt Palma destruï part de la nostra casa i haguérem de canviar-nos a una altra de la barriada de Son Armadams.

—¿Què suposà per tu, passar d'una ciutat com Bons Aires a Palma?

—A mi em pegà molt bé. M'agradava molt l'ambient de Palma, i vaig procurar integrar-me completament en els costums i modes d'esser d'aquí. Una vegada acabada la guerra civil i passats els difícils anys de la post-guerra, la situació i l'ambient canviaren a millor.

—¿Com vengueres a estar a Montuiri?

—El meu pare era d'aquest poble i, dit sia de pas, l'estimava molt. Nosaltres

(Continua a la pàgina següent)

EL RITUS DE LA MORT ...

(Ve de la pàgina anterior)

sa majoria de famílies depenien de l'explotació dels camps i dels animals, d'una bona collita; i que la gent desconeixia la tecnologia científica que afavoreix el rendiment agrari, comprèn també que l'Església sacralitzàs les bones anyades mitjançant una sèrie de ritus, com eren la benedicció dels animals i dels camps (2) contra plagues, rogatives per a la pluja...

Hem de pensar finalment, que l'expressió "al cel el vegem", per una majoria no significava tant l'encontre amb Déu com el lloc de retrobada dels familiars, amics i coneguts del poble. Les comandes que es feien quan treien el baül de la casa en són una prova evident.

Onofre Arbona

Nota.- Moltes notes d'aquests tres articles els hem recollides de la revista "Estudis Balearics" (Setembre 1985).

(1) Des d'antigues tradicions, vetlar els morts era vist amb desconfiança pel clero, moltes vegades a causa de certes pràctiques supersticioses amb les quals es mesclaven els rituals cristians (Orozco Giordano).

(2) Encara romanen les beneïdes de Sant Antoni, la benedicció del sembrats a Cura...

(Ve de la pàgina anterior)

teníem familiars aquí i anàvem i veníem de Palma sovint. Fins i tot passàvem setmanes senceres a Montuïri. D'aquest mode vaig conèixer el meu home.

—¿Ens pots dir, Joana, quines són les teves aficions?

La cara de na Joana resplendeix quan contesta.

—M'agrada molt la lectura, el cinema, la música... les excursions i la natació.

—Has dit que t'agradava la lectura, ¿ens pots dir el nom d'uns quants autors que són del teu gust?

—El tema que toquen i l'ambient en què es mouen els seus personatges són molt variats. Entre els autors que m'agraden hi ha na Pearl S. Buck, en Frederic Forsyth, en Torrente Ballester, en Delibes... en Valle Inclán... entre altres.

—¿Quin autor és el darrer que has llegit?

—Na Carmen Rico Godoy.

—¿Està ben provista la teva llibreria?

—No. És més bé petita. Però som

Na Joana va néixer a França, va viure 12 anys a l'Argentina i d'allà tornà 12 dies abans d'estallar el Moviment

sòcia de la Biblioteca Pública del nostre poble i això em resol el problema d'haver de comprar llibres.

—¿Com transcorr un dia qualsevol de la teva vida actual?

Fa un sospir molt fondo abans de contestar. Però seguidament respon.

—Estic sempre molt ocupada. Degut a un accident que vaig sofrir fa anys, tenc una fisura a dues vèrtebres. Per tant, físicament som molt limitada, certes feines no puc fer-les. Cuid en Biel, el meu home, faig les feines de la casa... allò que és propi d'una dona de ca seva. Sempre que puc, llegesc un poc.

Durant tot el temps, en Biel, el seu home, ens contempla, mira i escolta amb atenció. Una mitja rialla és constant en la seva cara. Tot indica que està d'acord amb el que diu na Joana. De tant en quant també ens dirigim a ell, malgrat que no pugui contestar.

El primer bombardeig a Ciutat va destruir bona part de ca seva

—Has dit, Joana, que t'agradava molt el cinema...

(Continua a la pàgina següent)

BONA PAU

40è ANIVERSARI

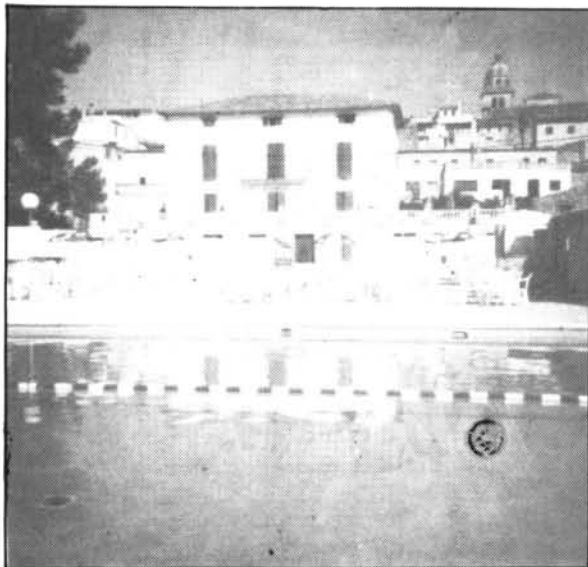
Els qui feim BONA PAU volem demanar la col·laboració dels nostres subscriptors i amics, per a la confecció del pròxim número extraordinari corresponent als 40 anys.

Per aquest motiu ens agradaria trobar fotografies antigues de Montuïri o de montuïrers de la primera meitat del segle actual, o sia fetes entre 1900 i 1950 a fi de reproduir-les.

Necessitam tenir-les, si és possible, abans de Nadal. Prometem tornar-les totd'una. Gràcies anticipades.

RESTAURANT

ES DAU

CUINA INTERNACIONAL
PLATS MALLORQUINS
MENJADOR
PISCINA
TERRASSA
FÀCIL APARCAMENT
PREUS ECONÒMICS

Avda. Es Dau s/n Telf. 64 62 80
MONTUÏRI (Mallorca)

NA JOANA LAMENTA LA MANCA D'UNA PISCINA CLIMATITZADA

"Montuiri ha perdut molta gent, però la qualitat de vida ha millorat".

"Dins els Serveis Socials hi ha persones excel·lents. No em cansaré mai d'alabar-les".

(Ve de la pàgina anterior)

Na Joana ens sinterromp, contestant amb vehemència. Les seves mans acusen també la pregunta.

—M'encanta. Vaig tenir un disgust quan tancaren el cinema de "Ca n'Aloi".

—¿Quin temps fa que no has vist una pel·lícula?

—Molt. Ja no sé quant. Així mateix veig les de la televisió. Però no és la mateixa cosa.

—Parlant de televisió. ¿Ens vols dir quins programes són els del teu gust?

—M'agradaven molt les entrevistes i els programes "En portada" i "Informe semanal", entre altres.

—Sabem que has estat sempre una bona nedadora i que t'agradaven també altres esports. ¿Què ens pots dir del primer?

—Quan era jove i estant a Ciutat no faltava dia que no anàs a la piscina. I ja que em parles de natació et puc dir que entre altres vaig esser una de les persones fundadores del "Club Natació Palma". Com a detall et diré que tenia el carnet número cinc.

—¿Et sents tota sola?

—No, perquè, com he dit abans, estic molt ocupada dins les meves limitacions.

Mentrestant en Biel, devora nosaltes, continua aprovant amb el cap tot quant diu na Joana.

—¿Com t'arregles per cuidar en Biel? ¿Et bastes, tota sola?

La cara de na Joana es posa seriosa, tot reflexant la preocupació que sent permanentment per l'estat del seu home. Ens contesta totd'una.

—Si no fos per les persones del Servei Social que vénen també a cuidar el meu home, no sé com m'arreglaría. La meua filla viu a Algaida, ve cada dia i sempre que pot i quan és necessari. El meu fill, vivint aquí, igual. Però tenen les seves ocupacions, no poden estar sempre a

ca nostra. Aquesta Institució, del Servei Social, és una gran obra, molt ben organitzada i que m'ha fet molt de bé.

—¿Consideres, per tant, que és encertada la feina del Servei Social?

—Fa una feina admirable. Ho sabem bé les famílies que ens en servim. Dins aquesta obra hi ha unes persones excel·lents, no em cansaré mai d'alabar-les. Gràcies a elles, el meu home i jo podem sortir endavant. El servei del menjador de la Tercera Edat, el qual utilitzam a temporades, també és un gran encert.

—El Montuiri que conegueres fa més de quaranta anys, quan vingueres a viure aquí, no és el mateix d'avui. ¿Ens pots dir els canvis més substancials que ha sofert el poble, segons tu?

La nostra interlocutora pensa un moment molt breu, vacil·la lleugerament, i contesta:

—El poble ha perdut molta gent. La qualitat de vida ha millorat. La cultura s'ha anat imposant i els Instituts i la Universitat estan més a l'abast de la gent. Tot això és molt positiu.

—¿Què tobes que manca al poble?

Ens mira directament com sempre ho sol fer i és categòrica en la seva resposta.

—Mira, et contestaré de la següent manera: He enyorat molt el cinema de "Ca n'Aloi". Consider que dins un poble és necessari. Que sia rendable o no, ja és una altra qüestió. També consider que manca una piscina climatitzada. A més d'emprar-se per esport en general, faria un gran benefici a moltes persones que ens han recomanat l'esport de la natació com a tractament terapèutic.

Ens acomiadam de na Joana i el seu home. En Biel ens allarga la ma, que estenyem amb simpatia i solidaritat. La fosca ja ha cobert el poble i un ventet fred de tramuntana ens fa accelerar el pas. Estam pensant, mentrestant, que na Joana té idees molt clares.

Miquel Martorell Arbona

I demà què?

PLA "Sa BANCA" DE JUBILACIÓ

BANCA MARCH

T'esperam

BALEART

VI FIRA D'ARTESANIA

PALMA DE MALLORCA

DEL 5 AL 15 DE DESEMBRE

91

¡ARTESANIA VIVA!

Mantenir viva l'artesanía popular és l'objectiu de Baleart,

que en aquesta edició 91 torna obrir les portes

perquè puguis veure la qualitat i innovació

dels productes artesans. Els

fabricants de major prestigi es

donen cita en aquesta

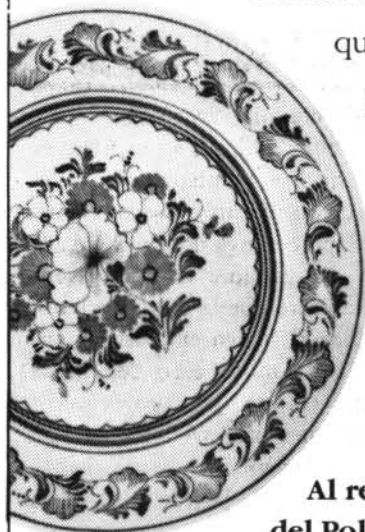
convocatòria.

**Viu l'artesanía,
vine a Baleart.**

Al recinte ferial
del Polígon de Llevant.

Horari: dies 6, 7, 8, 9, 14 i 15 de 11 a 21 h.

dies 5, 10, 11, 12 i 13 de 16 a 21 h.

**Concurs exposició
d'obsequis d'empresa**

 IFEBAL
Institució Ferial de les Balears

GOVERN BALEAR
Conselleria de Comerç i Indústria

Natura i camp: temes predilectes dels concursants

En Carles era fill del rei i de la reina del País Embruixat. Tenia devuit anys. Era fill únic, molt valent, encoratjat, alt i fort com un gegant.

En aquest poble hi havia un bruixot que vivia damunt un turonet allunyat del poble. En aquest turó mai no hi havia sol, sinó al contrari, una foscor i un vent terribles. La gent del poble tenia pànic d'aquest home del turó.

Un dia el rei del País Embruixat va rebre un missatge que posava: "Senyor rei: heu d'enviar en Carles a cercar la pedra màgica. Si no hi va, tota la gent del poble morirà. Només puc dir-vos una cosa: que en Carles vagi cap a Ponent i es fixi en els ocells".

El rei i en Carles van quedar astorats en llegir-lo.

Sense pensar-s'ho més temps, en Carles va agafar un sarró, a dins va posar-hi una sobrassada, una botella de vi i un pa. Va agafar direcció cap a Ponent, caminà hores i hores fins que va trobar un obstacle.

Hi havia una cruïlla de tres viaranyes i va romandre pensatiu, fins que es va adonar que hi havia un ocellet que li indicava el camí d'enmig...

Quan va arribar al País Embruixat es dirigí al turó on hi havia el bruixot que havia encantat el seu regnat. El jove va mostrar-li la pedra, i el bruixot es va morir de cop.

Des d'aquell dia tot el país va ésser feliç i el turó es va convertir en una prada verda, plena d'alegria, on les flors constituïen una immensa cascada de colors i on el sol reflectia als seus raigs un aire de simpatia i amistat.

Aina Gomila Gomila - 7è.

El petit gorrió

A un poble petit, el dia 24 d'abril varen néixer dos nens: una anomenat Joan i l'altre, Pere. Al cap de 12 anys varen veure una dona vella que els va atreure l'atenció; s'hi varen acostar i els digué:

—El dia que vegeu un gat negre nedar dins un llac, serà la fi del món.

En Pere i en Joan varen quedar quietos i s'ho rumiaren un poc fins que en Joan va exclamar:

—Els gats no poden nedar.

I la vella contestà:

—Els gats negres no són el que semblen.

I en un tres i no-res va desaparèixer.

El dos germans quedaren sorpresos d'aquella vella.

Passaren dos mesos i en Pere i en Joan no deixaren de pensar en aquelles paraules que els va dir la vella. No passava ni un sol dia sense que hi rumiassin almenys tres hores.

Fins que un dia la tornaren a veure i els va dir:

—Allà on hi ha l'última parella d'òlibes trobareu un missatge. L'heu d'agafar i desxifrar-lo. Després digau aquestes paraules al gat negre que veureu, si desxifrau el missatge:

"Allà on hi ha un gat, hi ha la seva cara vertadera..." i el gat es transformà en una pedra. Allà tornaren veure la vella i es transformà en un petit gorrió que se n'anà volant fins a una llum, allà on en Joan i en Pere sortiren, i era una sortida. Al cap d'una hora foren a ca seva i la mare els preguntà:

—¿On heu estat aquest temps?

Els es miraren i digueren:

—És una història molt llarga.

Joana Maria Gallard Mora - 7è.

Un dia d'estiu, dos amics anomenats Peter i Panault van partir cap al camp amb "Tom", un ca de bestiar, negre i robust com un roure...

Un dia el ca se'n va anar a caçar pel bosc. El cercaren i no el van trobar...

Quan ja feia un mes que cada dia feien el mateix, van sentir un renou de picarols, van anar-hi, va ser un pastor amb les seves ovelles, i llavors va afinar en "Tom". Van anar a xerrar amb el pastor i ell els va dir que el ca, perdut i mort de fam, havia acudit a la seva casa, i ell l'havia alimentat i ensenyat

a guardar el bestiar....

Encara podem veure aquest ca anomenat "Tom" guardant ovelles a la serra de Tramuntana.

Miquel Llaneras Joan - 7è.

L'UNICORN

Això era una vegada un unicorn preciós que dominava les muntanyes.

A aquelles muntanyes hi havia or, cosa que atreïa tots els miners a aventurar-s'hi, però ningú no tornava d'allà.

Un dia un jove indi s'hi aventurà, però va veure que la màgia de l'unicorn era falsa. El tenien empresonat en una gàbia, i les morts eren dels miners, i aquestes morts les provocaven uns bandits que excavaven les mines quedant-se el benefici.

El cavall gairebé era mort de fam i de set. L'indi, arrossegant-se com les guineus s'hi acostà, veié que era prim com un espàrec. Se n'anà i li dugué una carabassa plena d'aigua i un pa, i així durant una setmana.

Els lladres, pensant-se que el cavall seria mort, li obriren la gàbia i el cavall sortí disparat, i lluità contra els bandits; però un dispar el va espantar i se'n va anar, va pujar damunt la muntanya més alta i pegà un crit. I començaren a venir animals i més animals, fins que foren una bona partida.

El cavall pegà un altre crit i els animals es llançaren sobre els bandits, però els lladres també. El cavall s'agenollà davant l'indi indicant-li que pujàs sobre el seu llom, i hi pujà. El cavall emprengué el vol i el dugué a la seva tribu on es despediren amb una abraçada.

Miquel Cañellas Ramonell - 7è.

Els juvenils encara no han perdut la imbatibilitat

Després de sis jornades sense guanyar, l'equip de Preferent comença el desembre amb victòria fora camp

FUTBOL

Els resultats dels equips de futbol montuïrers corresponents al passat mes de novembre han estat els següents:

BENJAMINS

Montuïri, 8 - Barracar, 1
Cardassar, 1 - Montuïri, 8
Montuïri, 0 - Campos, 2
Manacor, 7 - Montuïri, 0

INFANTILS

Beat R. Ll. Inca, 2 - Montuïri, 0
Montuïri, 0 - Olímpic de Manacor, 1
Port de Pollença, 4 - Montuïri, 1

CADETS

Montuïri, 3 - Espanya Lluçmajor, 0
Pollença, 1 - Montuïri, 3
Montuïri, 1 - Margariense, 1

JUVENILS

Montuïri, 3 - Algaida, 0
Campanet, 0 - Montuïri, 7

I PREFERENT

Montuïri, 0 - Binissalem, 0

El partit va ser interessant fins a l'expulsió de Sebastià Mas, per befar-se d'un jugador contrari després d'haver errat un "penalty". Això va perjudicar el Montuïri que, amb deu jugadors, es va defensar bé; mentre que el Binissalem va mostrar molt poca perillositat atacant.

Santanyí, 3 - Montuïri, 1

Va marcar als dos minuts l'onze local i als 12 minuts va empatar el Montuïri per mediació de Manolito. Amb empat es va arribar al descans. Gràcies a una excel·lent segona part, el Santanyí va inclinar la victòria a favor seu en aquest període.

Montuïri, 0 - Esporles, 1

Visita del líder i merescuda victòria, ja que va ser superior a un Montuïri que no va crear ocasions de gol. L'Esporles —que no va haver d'esforçar-se massa—

va agradar per la deportivitat i el seu joc eminentment pràctic.

Andratx, 2 - Montuïri, 0

Ambdós rivals duïen respectivament 7 i 5 encontres sense guanyar i l'Andratx també sense marcar i essent co-

(Continua a la pàgina següent)

Molts d'anys
a tot el món.

CORREDURIA DE SEGUROS
GOMILA S.A.

CARRER JAUME II, 4 - TELF. 64 60 43 - MONTUÏRI

AMB ELS MILLORS ANHELS
DE PAU I CONCÒRDIA

Desitjam a tots els montuïrers

FELIÇ NADAL I MOLTS D'ANYS

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

Han començat les competicions de bàsquet amb la participació de tres equips femenins montuïrers

(Ve de la pàgina anterior)

lista." Així i tot el Montuïri va sucumbir malgrat que hagués aguantat 70 minuts el marcador a zero. Pocoví, el porter, fou el més destacat.

Després d'aquesta jornada, el Montuïri, que el 13 d'octubre passat era líder imbatut, ha passat del 1er. al 8è de la classificació. No n'ha tornat guanyar ni un fins al dia de la fira: 1 de desembre.

BASQUET

Resultats dels partits:

MINI-BASQUET

Cide, 39 - Montuïri, 14
Montuïri, 14 - Pollença, 13
Alcúdia, 14 - Montuïri, 28

INFANTILS

Rotlet Molinar, 34 - Montuïri, 31
Montuïri, 39 - Esporles, 14
Collerense, 19 - Montuïri, 18
Montuïri, 30 - Petra, 52

CADETS

Santanyí, 62 - Montuïri, 58
Montuïri, 58 - Jovent, 62
Bons Aires, 70 - Montuïri, 20

PLANTILLA I RIVALS DELS TRES EQUIPS FEMENINS DE BÀSQUET

Tal com vàrem anunciar a la darrera edició, oferim en aquest número la informació corresponent al món del

bàsquet, esport on hi participen tres equips montuïrers de nines.

MINI-BASQUET

Militen en el grup A-1 integrat per un total de vuit equips: Bons Aires, Llucmajor, Cide, Joventut Mariana de Sóller, Montuïri, Esporles, Colonya Pollença i Gesa Alcúdia.

Les nines que juguen estudien quart, cinquè i sisè d'E.G.B. i són: Maria Rossinyol Garcias, Maria Verger Serra, Eloïna Ribas Cerdà, Maria Francisca Mesquida Fiol, Margalida Pocoví Linares, Maria Antònia Rossinyol Pocoví, Catalina Lull Socies, Guadalupe Ortiz Tinoco, Mercè Busquets Pérez, Paula Maria Amengual Nicolau, Aina Verger Cerdà, Joana Cerdà Caneyellas, Catalina Rigo Bennàssar, Catalina Antònia Fullana Cerdà, Basilia Fernández Muanar i Isabel Pinteño Massanet.

INFANTILS

Arran d'haver quedat segones a la temporada passada del grup B, varen obtenir l'ascens al grup A. Ara bé, a causa de la renovació de la plantilla han decidit participar en el grup B. Ho fan en el B-2 juntament amb el Petra, la Salle de Palma, Joventut Mariana de Sóller, Collerense, Rotlet Molinar i Esporles.

Formen l'equip aquestes jovenetes de sisè, setè i vuitè: Aina Gomila Gomila, Margalida Cerdà Ferrer, Maria Fran-

cisca Pocoví Melià, Sofia Maria Schultz Alberola, Maria del Pilar Amengual Gomila, Joana Maria Gallard Mora, Catalina Maria Ribas Nicolau, Rosalia Alvarez Beltran, Meritxell Ortiz Tinoco, Margalida Sandra Verger Rufian i Margalida Maria Paieres Ramonell.

Tant les de mini-bàsquet com les infantils estan disputant aquests mesos la primera fase i, en haver-la acabada, es farà la segona fase on hi prenen part equips dels altres grups que s'ajunten segons la classificació de la primera fase de la lliga.

Els entrenadors d'aquests dos equips són Gabriel Miralles Pizà, Llorenç Capella Coll i Macià Miralles Manera.

CADETS

Participen a la màxima categoria, és a dir, en el grup A que està integrat per onze equips: Plaza Janès-Bons Aires, Sagrat Cor, Jovent, Colonya Pollença, Sineu, Sant Josep, Ferreria Mestre de Santanyí, Sa Pobla, Pop Shop d'Inca, Gesa Alcúdia i Montuïri.

Entrenades per Toni Gomila Moll, formen l'equip Francisca Bauzá Blanch, Antònia Ribas Cerdà, Maria Arbona Fullana, Cati Mascaró Amengual, Cati Amengual Tomàs, Francisca Verger Fiol, Conxa Cerdà Linares, Coloma Miralles Martorell i Apol·lònia Rigo Bennàssar.

Biel Gomila

Un C.D. Montuïri de montuïrers

L'equip del Montuïri de I regional, el dia 8 de maig de 1977. Com es pot observar, tots els jugadors eren de Montuïri o casats a la vila. Drets (d'esquerra a dreta): Xesc "de Goma" (massagista), Joan Manera (nin), Miquel Roig, Jaume Roca, Joan Mesquida (entrenador), Joan Verger, Llorenç Amengual, Joan Miralles, Jaume Mayol i Pere Sampol. Ajudats: Joan Bauzá (amb el seu fill Joan Albert), Tomeu Amengual (amb el seu nebot, Miquel Ribas), Tomeu Miralles, Vicenç Vaquer (amb Cristòfol Amengual), Miquel Miralles (amb la neboda, Joana Maria i el fill de l'entrenador, Miquel Mesquida), Biel Verger i Tomeu Mayol. Un equip de jugadors d'ahir i avui, pares de jugadors, delegats, entrenadors, presidents, directius...

BONA PEDRERA PER A LA DÈCADA DELS 70!

Pluviòmetre

Novembre de 1991

Pluja caiguda a Montuïri

Dia	15	.....	.10	litres m2.
"	19	.....	1'2	"
"	20	.....	0'7	"
"	29	.....	.13'7	"
Total.	.....	.....	.25'6	"

Temps passat

25 ANYS ENRERA

Desembre de 1966

Inauguracions

Dues inauguracions s'han produït a Montuïri durant aquest mes de desembre. La primera fou dia 6: La nova indústria "Joframar", que es dedicarà a la fabricació en sèrie de portes, de la qual n'és propietari Josep Frau i director, Pau Pocoví. La segona, el dilluns de Nadal: una tenda de robes en el carrer d'Es Pujol número 8. Es propietat del matrimoni Cristòfol Amengual Garcia i Magdalena Ribas Portell.

50 ANYS ENRERA

3 de Desembre de 1941

Nou manescal

Per substituir el manescal passat, la corporació municipal a la sessió d'avui, 3 de desembre de 1941, ha nomenat amb caràcter interí, Francesc Ginard Vidal com a inspector veterinari municipal. El dia següent, dia 4, ja en va prendre possessió.

100 ANYS ENRERA

1 de Novembre de 1891

Adob del rellotge públic

Des de fa algun temps el rellotge públic estava espenyat i a la sessió d'avui l'Ajuntament ha acordat adobar-lo i fer construir peces noves per posar-lo en condicions. Després es veié que no bastava l'import pressupostat i s'hi varen haver d'afegir 10 pessetes.

Refransys

Qui pel desembre ha de festejar vora el foc s'ha de posar.

Demografia

Novembre de 1991

NAIXEMENTS

Dia 5.- Francesc Canuto Mayol, fill de Francesc i Margalida.

Dia 7.- Francesca Maria Miralles Niell filla de Gabriel i de Francisca Maria.

Dia 18.- Mateu Bauzà Sansó, fill d'Amador i de Margalida.

Dia 29.- Maria Teresa Gomila Nicolau filla d'Antoni i Maria Teresa.

MATRIMONIS

Dia 9.- Joan Antoni Capó Fernández amb Consuelo Ortiz Ferreria.

Dia 9.- Miquel Nicolau Mas amb Margalida Massanet Barceló.

Dia 28.- Bartomeu Puigserver Carbonell amb Maria Massanet Miralles.

DEFUNCIONS

Dia 3.- Margalida Miralles Jordà, fadrina de 92 anys. "Costa".

Dia 13.- Jaume Alcover Ribas, casat de 78 anys. "De Son Collell".

Dia 14.- Jordi Garcias Mas, casat de 72 anys. "Saldadet".

Dia 23.- Magdalena Miralles Sastre, fadrina de 85 anys. "Queló".

Dia 24.- Catalina Sastre Miralles, viuda de 90 anys. "Xinet".

Cuinar en casa**GRANADA****INGREDIENTS**

- 2 quilos d'albergínies
- 4 ous
- 3 pebres vermells torrants canyella.

ELABORACIO

Pelar les albergínies, fer tallades planes, salar, deixar-les estar mitja hora i rentar-les. Es frigen i degoten l'oli. Damunt un tallador les tallarem un poc. Mesclar amb els ous, canyella i sal. Untar un motle de mantega i galeta picada. Componem les tires de pebre fent gra d'ordi, s'aboca la pasta i al forn. Es gira quan sia fred.

Francisca Ma. Gomila Gelabert "Xigala"

Gloses**A NA CATALINA QUETGLAS**

Moltes vegades en s'any jo glos i ningú em contesta i ara vos vull dir amb aquesta que molts d'anys pugui fer festa amb sa salut tan xalesta, "companyera" com enguany.

Miquel "Parri"

A NA JOANA I EN PEP XIMENA

En Pep Ximena és casat i per jo ha fet molt bé. i en lo que m'hagi mester sé ben cert que el serviré amb tota necessitat; i si per casualitat per un "beso" ben donat, sé cert que quedaré bé.

Miquel Massanet "Parri"

A UN QUE HAVIA ROBAT GARBES

Si an es lladres susava penjar-los un picarol, n'hi hauria qualque estol que abrigaria un redol de més d'una quarterada.

Pere Ribas Cerdà "Pollo"

DÈCIMA DESBARATADA

Sa revista "Galatzó" i sa revista "Foganya" varen córrer tota Espanya amb un dia i amb calor; duien dins un senaió Santa Ponça i es Gorg Blau, tres barques i una nau i es Castell Gaballí, sa revista "Algebelí", "Pòrtula" i "Bona Pau".

Es porqueret de sa pellissa

(De la revista "Artà" - Octubre, 91)

CONCERT MUSICAL

Per al proper 28 de desembre, dissabte, a l'església parroquial la Banda de Música de Petra oferirà un concert, subvencionat per "la Caixa".

15 membres constitueixen el nou Consell Parroquial

Representants i portaveus de distints grups de la feligresia seran els responsables

NOU CONSELL PARROQUIAL

Dia 25 de novembre quedà constituït el nou Consell Parroquial de Montuïri, amb representants o portaveus de distints grups i de la comunitat, fins a un total de quinze, que juntament amb els rectors solidaris duren la responsabilitat de les tasques pastorals. Són els següents:

- Catequesi: Catalina Lull Sampol.
- Acció Social: Joana Ramonell Martorell
- Economia: Jerònia Sampol Mayol.
- Pastoral Familiar: Gabriel Miralles Pizà i Francisca Ma. Niell Gomila.
- Moviment de Joves Cristians de Pobles: Coloma Alcover Mayol.
- Procés de fe: Miquel Verd Cañellas.
- 3a. Edat: Llorenç Bauzá Miralles.
- Secretària: Ma. Antònia Rigo Gallard.
- Coordinadora arxiprestal: Joana Garau Garcias.
- Comunitat Cristiana:
  - Antònia Garcias Pocoví.
  - Francisca Melià Ribas.
  - Joana Sastre Pocoví.
  - Antoni Arbona Miralles.
  - Miquel Fiol Company.

Esperem que aquesta renovació sigui al mateix temps renovadora, com ha d'esser sempre l'activitat pastoral. Cal agrair també als antics membres la seva entrega i disponibilitat, que no dubtam que seguirà igual d'aquí endavant.

Que la pau i l'alegria de Nadal arribin a totes les llars i es perllongui per **MOLTS D'ANYS!**

Ho desitja a tothom

BONA PAU

CONCERT CORAL

Organitzat per la Federació de Corals de Mallorca i potenciat pel Consell Insular, dia 23 de novembre tengué lloc al nostre temple parroquial un magnífic i variat concert a càrrec de la Coral dels Antics Blavets de Lluc, dirigida per Vicenç Juan Rubí.

Interpretaren obres de Victòria, Palestrina, Mozart, Bórniansky, R. Juan Mestre, J. Melià, Rodgers, Zardini, A. Martorell i algunes cançons populars harmonitzades pel propi director de la Coral. Per arrodonir el concert, al final cantaires i públic entonaren "La Balanguera".

LA CORAL "MONT-LLIRI"

També la nostra Coral "Mont-Lliri" s'ha inscrit darrerament a la Federació de Corals. Dins el cicle de concerts que l'esmentada Federació té programats, hi figura el que la Coral "Mont-Lliri" oferirà en el marc entranyable de la nostra parroquia dia 7 de desembre a les 8'30 del vespre. El programa és el següent:

Primera part

"El primer bri"	R. Schuman
"Aubada"	Tortell
"Per tu jo cantaria"	Williseeger
"El rossinyol"	Pérez Moya
"Posta de sol"	J.S.Bach
"A la ciutat de Nàpols"	popular
Jota de "La Dolorosa"	Serrano

Segona part

"Déu lloat per la Natura"	Beethoven
"Stabat Mater"	Kodaly
"Vós sou, Senyor"	J.S.Bach
"Cançó de bressol"	Brahms
"Anem pastors cap a Betlem"	A.Martorell
"Himne de les Illes Balears"	A.Martorell

ADVENT I NADAL

Si bé a l'hora de redactar aquestes notes encara manca acabar de perfilar les distintes celebracions del cicle litúrgic Advent-Nadal, podem avançar els següents punts:

Els joves que segueixen el procés de fe duren a terme una dinàmica durant

les quatre setmanes d'Advent, que culminarà amb la celebració de la Vetla de Nadal.

Cada cap de setmana, una de les Eucaristies serà preparada i animada per un dels següents grups:

- 1.- Joves.
- 2.- Acció Social.
- 3.- Catequistes - nins.
- 4.- Tercera Edat.

El dilluns dia 23, a les 8 del vespre tendrem una Celebració Comunitària de la Penitència.

Dimarts dia 24, a les 9 del vespre: Vetla de Nadal, amb la participació de la Coral "Mont-Lliri", dirigida per Baltasar Fiol. Cantarà la Sibil·la el nin Miquel Nicolau.

Dijous dia 26, a les 11: Ofici solemne, amb intervenció de la Coral.

COL·LECTA PER A L'ESGLÉSIA DIOCESANA

Dia 17 de novembre es va dur a terme a totes les esglésies la ja tradicional col·lecta per a l'Església Diocesana, amb ocasió de la qual enguany s'ha fet un esforç per mentalitzar la gent de cara a la solidaritat i a l'autofinançament de l'Església en un futur molt pròxim, per atendre les despeses de personal, edificis i activitats pastorals.

Malgrat tot, i això és un mal símptoma, la col·lecta de Montuïri va disminuir: 60.000 pessetes enfront de les 68.000 de l'any passat.

De totes maneres, gràcies als qui han col·laborat.